

Nas tednik Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV./STEVILKA 46

CELOVEC, DNE 12. NOVEMBRA 1964

CENA 2.— ŠILINGA

Kriza v socialistični stranki

Ze tedne sem pretresa kriza v socialistični stranki avstrijske notranje politike. Ko je doživljala spomladi svojo krizo Avstrijska ljudska stranka, je vse izgledalo, kot da so vrste socialistov strnjene, saj se je prikazovala volilcem SPOe kot udarna, dinamična stranka. O kakih notranjih težavah ni bilo slišati ter je imela SPOe resne izgleda, da napreduje tudi pri jesenskih volitvah na Dunaju, Predarlskem ter Nižjem Avstrijskem.

Kot strela z jasnega neba pa je prese-netila avstrijsko javnost tik pred tehtnimi političnimi odločitvami v omenjenih zveznih deželah ter na Dunaju vest, da je vodstvo socialistične stranke Avstrije prisililo notranjega ministra Olaha, da odstopi. V očeh stranke je kršil strankino disciplino zaradi nekega intervjuja, ki ga je podal zastopniku dunajske „Presse“. Sele po spremembi v vodstvu notranjega ministrstva so bile čuti tudi druge obdolitve, tako v zvezi z denarjem avstrijskega sindikata - Gewerkschaftsbunda.

Vendar socialistična stranka pred volitvami na Dunaju in Nižjeavstrijskem ni hotela še bolj razburiti duhove v državi. Tako je Olah pred 25. oktobrom, dnevom volitev na Dunaju ter Nižjeavstrijskem, imel še celo vrsto volilnih govorov ter je tako stranki pripomogel, da je v tej deželi v glavnem obdržala svojo politično moč, dočim je bila na Dunaju SPOe prisiljena, vzeti na znanje prirastek 2 mandatov pri Avstrijski ljudski stranki. Odstopiti ji je morala mesto drugega podžupana. S tem je bilo dokazano, da so socialistični volilci na Nižjeavstrijskem, od koder prihaja Olah, s svojo odločitvijo stali za Olahom. Le tako je razumeti, da je prišlo po volitvah na Dunaju do neljubih političnih demonstracij. Pred sedežem vodstva socialistične stranke so zahtevali pripadniki Olaha iz Nižje Avstrije njegovo vrnitev na prejšnje mesto kot notranji minister ter odstranitev podkancelerja Pittermanna, pravosodnega ministra dr. Brode ter predsednika Avstrijske sindikalne zveze Antona Benya, odstop torej tistih vidnih socialističnih voditeljev, ki so izrekli obsodbo nad Olahom.

Demonstracije socialističnega delavstva proti svojim voditeljem so porazno vplivale na avstrijsko prebivalstvo ter prizadevale socialističnemu gibanju v Avstriji hud udarec. S temi demonstracijami je hotelo delavstvo preprečiti izključitev Olaha iz stranke ter doseči njegovo vrnitev na prejšnji položaj. Vendar je prišlo do, baš nasprotno odločitve, in sicer do popolne izključitve Olaha iz socialistične stranke Avstrije. Kot višek senzacije pa je avstrijsko prebivalstvo izvedelo, da je dobila od Olaha tudi FPOe, svobodnjaška stranka Avstrije, en milijon šilingov. V zvezi s tem je jasno, zakaj je glede odločitve upravnega sodišča v zvezi z vprašanjem vrnitve Otona Habsburskega stala popolnoma na stališču socialistične stranke. Pripravljala se je pač mala koalicijska, ki naj bi nasledila koalicijsko OeVP—SPOe. V ta namen je prišlo že jeseni leta 1962, torej takoj po zadnjih državnoborskih volitvah do ustanovitve posebne komisije. S pomočjo FPOe naj bi končno prevzeli socialisti vodstvo v državi. Da se je ta načrt sedaj popolnoma izjalovil, je jasno vsakomur, vendar ne samo zaradi Olahovega slučaja, temveč predvsem zato, ker je znal novi avstrijski kancler dr. Klaus javnost prepričati, da je za nadaljnji uspešni gospodarski in politični razvoj v Avstriji nujno potrebno sodelovanje med obema glavnima političnima strankama. Realna, zgolj na dobrobit in blagostanje avstrijskega prebivalstva osredotočena politika kanclerja Klause, je utrdila v državljanih zavest, da bi pomenil vsak eksperiment s FPOe za državo veliko nevarnost.

Viharna razprava na koncilu

Ali naj Cerkev odkloni atomsko bombo? — Za in proti njej

Vprašanje atomske bombe je bila v torek glavna tema 3. zasedanja 2. vatikanskega koncila. Zaradi te teme je prišlo celo do ostrih medsebojnih umskih dvobojev med cerkvenimi očeti. Medtem ko je večina kardinalov in škofov označila — v smislu predloge sheme — jedrsko orožje in njegovo možno uporabo kot nezasilan zločin, je bilo vmes tudi nekaj koncilskih očetov, ki so nastopili proti temu mnenju večine.

Kot glasnika te opozicijske manjšine sta bila ameriški pomožni škof Hannan iz Washingtona in britanski nadškof Beck iz Liverpoola. Ameriški pomožni škof je kritiziral domnevo, iz katere izhaja koncil v svojem odklanjanju atomske bombe. Jedrsko bombo ne moremo preleteti toliko časa, dokler nismo ustvarili temeljev miru, pravice in svobode. Vprašanje se glasi: „Ali ne bi bila uporaba atomske bombe v neki pravični vojni kot obramba proti napadalcu, morda le na mestu in upravičena?“

Podobne misli je iznesel britanski nadškof Beck: „Če smo v načelu proti jedrskemu orožju, potem moramo obsoditi tudi one, ki so ravno zaradi ravnotežja sil rešili mir.“

Izjavi obeh cerkvenih očetov sta naleteli na izredno oster odpor. Tako je mehlitski patriarh Maximos IV. Saigh zaklical z glasno povzdignjenim glasom: „Način govorjenja o pravičnem miru moramo popraviti!“ Potem je pozval s stisnjeno pestjo koncilске očete, da svečano in jasno obsodijo vse ACB-orožje (atomske, bakterijske in kemične) in naj se izogibajo vsega „platoničnega govorčenja“. Odločni nastop koncila za

stvar miru, je menil patriarh Maximos IV. Saigh, lahko spremeni tok zgodovine, če bodo dali koncilski očetje dober zgled, mu bodo druge uglednosti sledile.

Nemški škof Hengsbach iz Essena je predložil celo praktičen primer: „Zmožni in izkušeni katoliški laiki naj bi se sestali s politiki in vojaškimi osebnostmi. Ti naj bi potem presodili, kakšne korake in mere bi bilo treba storiti na političnem, vojaškem, znanstvenem in tehničnem področju za krepitev miru. Teh sestankov pa naj bi se udeleževali tudi nekatoliški kristjani in njih izsledke naj bi potem predložili vladam sveta.“

Razprava o odklonitvi atomske bombe je bila zadnja točka sheme „Cerkev in moderni svet“. V tem 750 besed obsegajočem spisu so opozorili, da nadaljuje koncil samo razpravo, ki jo je začel lateranski koncil leta 1215.

Predloga sheme navezuje na to in ugotavlja: „Človeštvo je danes še zmerom v stalni nevarnosti, kajti nenehni spori in zmerom nove iznajdbe različnega orožja omogočajo popolno iztrebitev človeškega življenja.“

„Vojno barbarstvo“ pa je z ozirom na današnje vojaško stanje dobilo drug obraz. Danes moremo presoati vojno samo v znamenju atomskega orožja in zato jo moramo obsoditi kot grozovit zločin.

Predloga sheme zahteva zato popolno uničenje in odklonitev vsega atomskega orožja. Z atomskim ravnotežjem nimamo še stalnega miru. Ta politika samo odlaga vojno.

Italijansko letalo nad Innsbruckom

Italijanski letaki iz letala — Za povračilo poškodovani italijanski avtomobili — Protest v Rimu

Pretekli petek je nad tirolskim glavnim mestom Innsbruckom neko italijansko športno letalo, znamke „Cessna“ vrglo okoli 100.000 letakov. Letaki so bili tiskani v italijanskih barvah in podpisani „Giovane Italia“ (Mladina Italije).

Kot povračilo za storjeno dejanje so našli v Innsbrucku že množico poškodovanih italijanskih avtomobilov, med njimi tudi nekaj avtov iz Južne Tirolske.

Dunajska južnotirolska družstva so se takoj obrnila na zveznega kanclerja dr. Klause in zunanjega ministra dr. Kreiskega z resolucijo, v kateri zahtevajo, da naša vlada zaradi nezasilanega pripetljaja italijanskega letala nad avstrijskim ozemljem takoj in energično protestira v Rimu.

Kmalu za tem je avstrijski poslanik v Rimu zaprosil za sprejem pri italijanski vladi. V Milanu je Aeroklub pilota športnega letala „Cessna“ — že izključil iz društva. Iz Innsbrucka pa so javili podrobnosti o

Nihče ne bo zanikaval, da je Olah sporna politična osebnost. Vendar je za vse njegove pregreške stranka vedela že tedaj, ko še ni bil notranji minister ter so bila stremljenja med vidnimi predstavniki SPOe po koalicijski s FPOe zelo močna. Ako bi do te koalicijske prišlo, bi bil Olah še danes član avstrijske vlade ter poleg Pittermanna najmočnejša politična osebnost v SPOe. To da misliti, misliti zato, ker bi javnost o vsem tem, kar je bilo odkrito v preteklih dneh v zvezi z manipulacijami denarja Gewerkschaftsbunda, verjetno nikoli ničesar ne izvedela. Ne samo za socialiste, temveč za vsakega Avstrijca bridko spoznanje.

posadki letala. V njem so bile tri osebe, in sicer Anderloni, potem 46-letni bivši italijanski letalski oficir Larte Crivellini in 30-letni Giancarlo Baroni. Anderloni je upravnik „Narodne univerzitetne fronte“, ki zasleduje skoro iste cilje kot neofašistična stranka NSI, medtem ko pripadata druga dva neofašistični stranki.

Italijanska tiskovna agencija „Ansa“ je poročala, da so v ponedeljek aretirali v Milanu štiri aktiviste neofašistične stranke NSI, ker so pri njih našli ogromno število enakih letakov, ki so jih vrgli nad Innsbruckom.

Avstrijski poslanik je dobil nalog, naj nemudoma zaprosi za sprejem pri italijanskem ministrstvu. Naš poslanik je naglasil, da je športno letalo z izzivalno namero kršilo avstrijski zračni prostor. Zato prosi avstrijska vlada, naj italijansko zunanje ministrstvo razčisti ta slučaj in ukrene potrebne mere, da se kaj takega v bodoče ne bo več pripetilo.

Iz krogov našega letalstva pa pojasnjujejo, da ni bilo povoda s silo nastopiti proti italijanskemu vsiljivcu. Brez dvoma so avstrijska reaktivna letala „Saab“ v stanju vsake počasnejše letalo ujeti. Vendar pa ne smemo pozabiti, da je Avstrija podpisala nek dogovor, po katerem sme neko tuje športno letalo brez poprejšnje prijave preleteti avstrijsko državno mejo. V slučaju italijanskega športnega letala „Cessna“ pa ni bilo razbrati sovražnih namenov. Da bi pa „Cessna“ lahko prisilila k pristanku, ni bilo možno, ker ima vsako športno letalo v gorovju boljše možnosti, če leti temu primerno nizko. Hitri reaktivni lovec pa v neki določeni višini ne morejo več poseči v boj.

Lastno poslopje za Slovensko gimnazijo

Prosvetni minister dr. Piffli-Perčević je v zvezi z intervencijo glede gradnje Državne gimnazije za Slovence napram nadzorniku Slovenske gimnazije, dr. Valentinu Inzku, ob priliki njegovega obiska v prosvetnem ministrstvu dejal, da se gradnja lastnega poslopja za Slovensko gimnazijo ne bo zavlekla, kljub temu, da bodo gradbeni načrti izdelani šele, ko bo padla odločitev za stavbišče Pedagoške akademije. Kakor znano, je obstojal tudi načrt, da bi gradili v Celovcu na istem stavbišču v jugozahodnem delu mesta Slovensko gimnazijo, Musično-pedagoško gimnazijo ter Pedagoško akademijo.

V glasilu „Die Neue Zeit“ je zavzel te dni v posebnem članku k vprašanju gradnje Pedagoške akademije obširno stališče poslevodeči predsednik koroškega deželnega šolskega sveta, deželni poslanec Josef Guttenbrunner ter poudaril, da je splošna želja učiteljstva, naj bi bila zgrajena Pedagoška akademija na stavbišču sedanjega učiteljskega ob Kolodvorski ulici.

Med šolami, ki so glede gradnje v načrtu na Koroškem v bližnji bodočnosti, omenja predsednik Guttenbrunner Slovensko gimnazijo na prvem mestu.

Članice EFTA protestirajo

Predstavniki držav članic Evropskega združenja za svobodno trgovino (EFTA) so v ponedeljek ostro napadli Veliko Britanijo zaradi 15-odstotnega zvišanja carin na uvoz industrijskega blaga, češ da je tak ukrep v nasprotju s štokholmsko konvencijo o ustanovitvi te organizacije, prav tako pa tudi z vrsto drugih mednarodnih sporazumov. Ne-katere članice Evropskega združenja za svobodno trgovino so celo napovedale protikupe, če laburistična vlada ne bo v kratkem uknila sklepa o omejitvi uvoza.

Članice Evropskega združenja za svobodno trgovino (EFTA) so: Velika Britanija, Švedska, Švica, Norveška, Danska in Portugalska.

Avstrijsko-jugoslovanski razgovor o Muri

Na Otočcu pri Novem mestu je bilo zaključeno deveto redno zasedanje mešane jugoslovansko-avstrijske komisije za Muro. Jugoslovansko delegacijo na tem zasedanju je vodil pomočnik zveznega sekretarja za kmetijstvo in gozdarstvo inž. Tomo Kuzmanovski, avstrijsko pa šef v ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo v avstrijski vladi inž. Ernest Ginschi.

Med zasedanjem, ki je trajalo od 4. do 9. novembra, so govorili o vzdrževanju toka reke Mure in izkoriščanju njene vode. Razgovori so potekali v duhu medsebojnega razumevanja.

K R A T K E V E S T I

● Po dokončanih podatkih so popili gostje münchenskih „Oktoberfeste“, ki trajajo 14 dni, skupno 3,5 milijona litrov piva.

● Bivšega predsednika Turčije, 82-letnega Dželala Bajarja so zaradi slabega zdravstvenega stanja spustili na prostost. Bajar je bil obsojen na smrt in so mu leta 1961 spremenili kazen v dosmrtno ječo.

● Pazniki v kaznilnici Perish v New Orleansu so te dni vodili pravo bitko s 360 zaporniki, ki so se uprli. Upor je trajal 90 minut. Ob obilni uporabi solznega plina so zapornike končno obvladali. Le-ti so se uprli zato, ker so nekateri obsojenci izkorenili svoj privilegiran položaj v jetniški administraciji in so od ostalih jetnikov terjali različne usluge.

Politični teden

Po svetu ...

NAJVEČJA ZMAGA V ZGODOVINI ZDA

Volitve v Združenih državah Amerike so končane. Končana je tudi borba, ki je bila tako zagrizena kot še nikoli poprej, med Johnsonom na eni in Goldwaterjem na drugi strani. Zmagal je demokratski kandidat Johnson, in sicer tako prepričevalno kot še noben ameriški predsednik od prve svetovne vojne dalje. Lyndon B. Johnson je pribral demokratsko eno največjih zmag v zgodovini ameriških volitev. Barry Goldwater pa je prinesel svoji stranki enega največjih porazov. Johnson je zbral nad 42 milijonov glasov, Goldwater pa samo nad 26 milijonov. Razlika 16 milijonov glasov prekaša dosedanj rekord, ki ga je dosegel Franklin Roosevelt leta 1936 z 11 milijoni glasov. Od 538 glasov v volilnem kolegiju, ki direktno volijo predsednika, je demokratska stranka dobila 486 glasov, republikanska pa 52.

Demokrati so dosegli veliko zmago tudi na senatorskih, guvernerskih in parlamentarnih volitvah. Od 35 senatorskih mest so jih dobili demokrati 27, od 25 guvernerskih 17. Prav tako so obdržali dosedanje ogromno večino tudi v predstavniškem domu.

V senatorski bitki sta največjo zmago izvojevala brata pokojnega predsednika Kennedyja: Robert v New Yorku in Edward v Massachusettsu. Tako je prvič v zgodovini dobil ameriški senat hkrati za senatorja dva brata. Robert je dobil nad pol milijona glasov razlike, kar tolmačijo kot vidno in simbolično manifestacijo največje ameriške države v prid tistemu, čemur tam pravijo „kenedizem“.

Vsi republikanski kandidati, ki so se izjavili proti Goldwaterju, so se na volitvah dosti bolj odrezali in njihovi porazi so bili mnogo manj katastrofalni kot porazi nosilcev republikanske nacionalne liste. Najpomembnejšo zmago med njimi je dosegel guverner dr. Michigan Romney, ki je bil vse do republikanske konvencije eden najmočnejših pobornikov guvernerja Rockefellerja v njegovi borbi proti Goldwaterju. Zmago Romneya tolmačijo kot možnost, da bo na prihodnjih volitvah nosilec republikanske liste.

PORAZ BARRYJA GOLDWATERJA

Katastrofalni poraz Barryja Goldwaterja je po splošnem prepričanju tudi dokončen poraz ekstremnega konservativizma v republikanski stranki. Kakor hitro se je senator iz Arizone povzpela, ravno tako naglo je pričel padati. Nenadna osvojitev stranke ni utrla trdne poti, na kateri bi strast premagala razum na področju narodne politike. Pričakujejo, da bo prišlo v stranki do ostrega odpora proti Goldwaterju in desnim silam, ki so stale za njim in da bo vodstvo stranke ponovno prevzelo v svoje roke krilo tako imenovanih zmernih z vzhodne obale.

Poraženi Barry Goldwater se je predstavil novinarjem z veselim obrazom. Ob tej priliki je prebral telegram s čestitkami zmagovalcu Lyndonu B. Johnsonu. Po ameriški tradiciji je Goldwater s tem priznal svoj poraz. Ponudil je ameriškega predsedniku pomoč pri napredku Združenih držav Amerike ter pri zagotavljanju in utrjevanju mira. Rekel je, da se bo za to zavzemala tudi republikanska stranka.

O prihodnosti obeh poraženih republikanskih kandidatov pa lahko rečemo, da po takem porazu ne moreta več obdržati svojih v naskoku osvojenih mest v republikanski stranki. Bill Miller, ki je bil poslanec v državi New York, se bo umaknil iz političnega življenja ter se zopet posvetil svojemu staremu poklicu - advokaturi. Barryju Goldwaterju poteče senatorski mandat z začetkom januarja in moral se bo izseliti iz washingtonskega Capitol-hilla. Kaj bo storil, se še ne ve. Morda tisto, kar je omenil pred meseci novinarjem. Dejal jim je, da bi želel živeti mirno na svojem domu izven Phoenixa in večji del časa uporabiti za opazovanje arizonskih planin s terase svoje vile.

Iz vrst republikanske stranke pa se že oglašajo prvi napadi na Barryja Goldwaterja. Tako je najavil Henry Cabot Lodge, da morajo republikanci v prihodnosti svojo stranko obnoviti. Cabot Lodge je bil že leta 1960 republikanski podpredsedniški kandidat in je svoje mesto kot poslanik Združenih držav Amerike v Južnem Vietnamu

zapustil samo zato, da bi preprečil imenovanje Goldwaterja za predsedniškega kandidata.

ZMAGA PROGRAMA

Izid volitev v Združenih državah Amerike pomeni več kot samo zmago stranke ali celo osebe je dejal stari in novi predsednik Johnson v svoji prvi izjavi. „Da smo zmagali tako sijajno, se imamo zahvaliti samo odličnemu programu pokojnega predsednika Kennedyja, ki ga je ta začel izvajati že pred štirimi leti,“ je še dodal Lyndon B. Johnson.

Mandat, ki ga je z uspehom obdržal, tolmači Johnson kot zmago ameriškega ljudstva za izvajanje politike, ki sta jo začrtala v volilni kampanji on in njegov namestnik Humphrey, to je politika mira in blagostanja ameriškega ljudstva.

ZADOVOLJSTVO V SVETU

Johnsonova zmaga je bila sprejeta povsod v svetu z velikim navdušenjem.

Na Danskem je ministrski predsednik Jens Otto Krag izjavil, da pomeni Johnsonova zmaga „svetle vidike za nadaljnje izboljšanje mednarodnega položaja“. „Kljub temu pa nam daje veliko število glasov, oddanih za Goldwaterja, priliko za premišljevanje.“

Zapadna Nemčija. — Kancler Erhard je dejal: „Srečen sem, da je bil Johnson zopet izvoljen, in upam, da se bom z njim kmalu sestal.“

Holandska. — Govorniki političnih strank izjavljajo: „Zmagal je ameriški razum.“

Italija. — Glasilo demokristjanov „Il Popolo“ piše: „Zmagala je vera v demokratske ideale.“

... in pri nas v Avstriji

PO STOPINJAH „LJUDSKIH DEMOKRACIJ“

Kakor ne bi radi, moramo vendarle zopet poročati našim bralcem o pred tedni odstavljenem socialističnem notranjem ministru Fr. Olahu in v zvezi z njim o povečani krizi v Socialistični stranki.

Pretekli teden je ponovno zasedalo razsodišče Socialistične stranke pod predsedovanjem njenega osrednjega tajnika, ministra Probstja, in spet obravnavalo Olahovo afero. Svoje poročilo je nato izročilo vodstvu stranke, ki je na svoji seji pod vodstvom strankinega predsednika podkanclerja dr. Pittermanna po daljši debati skoraj soglasno (2 delegata nista glasovala) izključila Olaha „za vse življenje“ iz stranke v smislu paragrafa 55/7 strankinega statuta, ker da je grobo prekršil načela stranke in s tem zelo škodoval njenemu ugledu.

Vsa avstrijska javnost je nad vsem tem početjem prepadena, kajti „Olahov primer“ je tako rekoč sramota za vso republiko in nekaj predznak moralnega propada delavskega gibanja. Saj so tudi druge avstrijske stranke (n. pr. FPÖ, ÖVP) že prestale nekaj kriz v svojih vodstvih. Toda vse to se ne da primerjati s tem, kar je prišlo zlasti pretekli teden na dan v zvezi z Olahom. Začelo se je z njegovo izključitvijo iz stranke, končalo pa z njegovim odgovorom oziroma zagovorom na posebni tiskovni konferenci. Če se izven stranke stoji nad vsem tem početjem nad vso to umazanijo, nad intrigami in podlim sumničanjem socialističnega vodstva zgražajo, pa so na drugi strani socialisti, navadni, zvesti in redno plačujoči člani stranke, katera je zanje tako rekoč druga domovina, ki so se v teh dneh kot onemeli znašli pred bridko resnico, da so pravzaprav ogoljufani za vse njihovo neomajno zaupanje v stranko in njeno vodstvo.

UMAZANO „POLITIČNO PERILO“ PEREJO ...

V zvezi z vso to umazano gonjo proti bivšemu ministru Olahu se namreč postavlja pred javnostjo cela vrsta nujnih vprašanj, na katera odgovorni morajo najbrž ne bodo mogli dati povsem zadovoljivih pojasnil.

Po najnovejših Olahovih izjavah je strankin predsednik podkancler dr. Pittermann takrat, ko je bil z njim še v najboljših odnosih, prav toliko vedel o vseh sedaj spornih zadevah kot danes; enako tudi nekateri drugi člani strankinega vodstva. — Zato danes javnost upravičeno vprašuje, kako je potem bilo mogoče, da so vsi ti strankini mogočniki tako dolgo to „neza-

Podpredsednik EWG Mannholt je rekel: „Zmaga Johnsona je dogodek ogromnega pomena. Izvolitev Goldwaterja bi bila nesreča z daljnosežnimi posledicami.“

Vatikan. — V neki poslanici papeža Pavla VI. beremo: „Prosimo nebeškega blagoslova za novega predsednika in za plemenito ameriško ljudstvo.“

Francija. — V Parizu je bilo v času volitev vse živo okrog ameriškega veleposlaništva. Skupina črncev je vzklikala: „Goldwater crak“ in spuščala ballončke, ki so se v zraku razpočili. Tudi francoski tisk je navdušeno pozdravil Johnsonovo zmago: „Ameriško ljudstvo je potisnilo Goldwaterja iz tla in se je v veliki večini izjavilo proti vojni in proti fašizmu.“

Tudi komunistične dežele vzhodnega bloka so enoglasno pozdravile veliko zmago predsednika Johnsona.

Sovjetska zveza. — Komentator moskovskega radia: „Amerikanci so se odločili za zmernejšo in razsodnejšo politiko demokratov in nedvoumno odklonili program razbijaškega voditelja senatorja Barryja Goldwaterja. Uresničitev Goldwaterjevih idej bi lahko privedla do resnih posledic v svetu.“

Vzhodna Nemčija. — Vzhodnonemško časopisje je pisalo: Zmaga demokrata Johnsona pomeni jasno odklonitev fašistične politike Goldwaterja.“

Madžarska. — Poročevalska agencija NTI: „Goldwater, ki je zastopal moč nazadnjaških elementov, je doživel strahovit poraz.“

Bolgarija. — Poročevalska agencija BTA: „Bila je to volitev Amerikancev proti nasilni zunanji politiki Goldwaterja.“

Tudi iz Avstrije so čestitali Johnsonu. Zvezni predsednik dr. Adolf Schärf je poslal novozvoljenemu predsedniku brzojavko, v kateri mu čestita ob izvolitvi.

slišano Olahovo početje“ brezbržno in prekrizanih rok gledali. Vsakemu objektivnemu človeku se bo s tem v zvezi vsilila misel, da so pač tudi oni bili najbrž v „iste mreže zapleteni“. Šele v zadnjem času so začele iz istih socialističnih virov prihajati tudi vesti, češ da Olah ni normalen, da je imel erotične odnose do moških itd., itd.

Če je Olah dejansko tak, kakršnega prikazujejo v zadnjih tednih nekateri člani strankinega vodstva oz. tudi osrednje vodstvo samo, potem je bila v očeh avstrijske javnosti predrznost brez primere, tega tako obremenjenega moža postaviti na odgovorno mesto notranjega ministrstva! Potem se zdi, da bi bilo potrebno, vse za to pristojne faktorje poklicati na odgovor! — Če pa vse to, kar danes trdijo o Olahu, ni res ali pa samo deloma, potem se nehoti vsiljuje slutnja, da so se s tem početjem odgovorni morajo približati stopinjam in metodam, ki smo jih vajeni opazovati v „ljudskih demokracijah“, katerih nas Bog varuj! Marsikdo je mnenja, da bo verjetno na žalost le to drugo dejstvo res; zato bi bilo bolj umestno, da bi v socialistični stranki manj govorili o pravi demokraciji, dokler tega ne dokažejo bolj v dejanju!

K zadnjim dogodkom v SPOE v zvezi z Olahom je preteklo soboto zavzel svoje stališče tudi zvezni kancler dr. Klaus v svojem običajnem štirinajst dnevnem radijskem nagovoru. Med drugim je izjavil: „Nikakor ne morem kratko malo mimo dejstva, da je bil isti bivši notranji minister Fr. Olah, katerega je Socialistična stranka še pri nedavnih volitvah na Nižjeavstrijskem postavila na prvo mesto v volilnem boju in ki je bil dovolj dober, da je nastopal v nešteto volilnih zborovanjih proti ljudski stranki, sedaj izključen iz svoje stranke.“

FPÖE IN OLAHOVO DARILLO

Ena izmed glavnih točk Olahovih prekrškov proti stranki so tudi nedovoljene oz. neodobrene „finančne transakcije“. O njih je Olah daljaj pojasnila novinarjem na petkovski tiskovni konferenci na Dunaju. Med njimi je tudi enomilijonska podpora, ki jo je svoječasnno dal FPÖE. Ta je bila posebno senzacionalna, kajti še do nedavna se je Stranka svobodnežev (Liberalna stranka) „z vsemi štirimi“ upirala priznati, da je ta denar prejela od socialistov.

V tej zvezi je Olah izjavil, da jo je nakazal iz socialističnih strankinih prispevkov kot „prehodno pomoč“ FPÖE, ko je bila v težavnem finančnem položaju; hkrati je to stonil iz prepričanja, da Avstrija potrebuje tudi male stranke. Objava o tej podpori je zbudila nemajhno začudenje v avstrijski javnosti, še posebno pa med pristaši

SLOVENC

doma in po svetu

Rebulova drama v radiu

V četrtek, dne 5. novembra t. l., ob 20.30, je tržaška radijska postaja Trst A oddajala radijsko dramo „Voda sprave“, ki jo je napisal znani slovenski pisatelj Alojz Rebula. Bila je to krstna izvedba dela domačega avtorja, ki je prejel drugo nagrado na natečaju za izvirna radijska dramska dela v slovenskem jeziku, ki ga je letos razpisala Italijanska Radiotelevizija.

Vsečina te radijske igre, ki je razgibana in doživeta, obogatena z retrospektivnimi prizori iz druge svetovne vojne, nudi avtorju osnovo za plastične opise, za razmišljanja, za bogato pozicijo, prečeto z globoko človečansko noto, ki izveni v povečanje življenja ter razumevanja in ljubezni med posamezniki in narodi.

Predavanje o slovenski leksikografiji

Akademik dr. France Bezlaj je imel v sredo, 4. novembra v dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti na Novem trgu v Ljubljani predavanje „Iz problematike slovenske leksikografije“ (sestavljane slovarjev).

Gnidovčevi mami v spomin

Nedavno je v Gornjem Ajdovcu pri Žužemberku na Dolenjskem umrla gospa Antonija Gnidovec, mati g. dr. Franceta Gnidovca, rektorja slov. semenišča v Adroguju.

Vsi domačini so ji rekli „Gnidovčeva mama“. Ta naslov je tudi zaslužila. Bila je mama v pravem pomenu besede. Ljubila je dom, družino in reveže. Desetim otrokom je dala življenje, pa ni nikoli tožila zaradi tega, ampak je bila vedno vedra, vesela in dobre volje. Imeli so veliko posestvo in več vinogradov. Zato je bilo vedno veliko dela in skrbi. Toda Gnidovčeva mama se ni nikoli pritoževala. Mirno, veselo in pogumno je prenašala vse težave in bridkosti. Zaupanje v Boga in Marijo ji je dajalo notranjo moč, da je nobena nesreča ni strla. Svoje otroke ni vzgajala samo z besedo, ampak s svojim zgledom. Zнала je lepo živeti, lepo moliti in pridno delati.

Ko gospodu rektorju slovenskega semenišča izrekamo sožalje, se z njim Bogu zahvaljujemo, da mu je dal tako blago, vzorno in junaško mater, ki je znala stanovitno moliti, velikodušno ljubiti, zlasti pa vdano, junaško trpeti. Bila je vzor slovenske matere.

FPÖE, ki se je dosedaj vedno ponašala s tem, da se neizprosno bori proti vsaki korupciji in za poštenje zlasti v javnem življenju. Izbruh Olahove afere ji je torej sedaj nehoté prav pošteno „zagodel“.

Na ta način pa je ponovno bilo potrjeno zahrbtno „kupčevanje“ in spletkarjenje med SPOE in FPÖE in tako imenovana „mala koalicijska“, o kateri niti eni ni drugi niso hoteli nič vedeti. V tej zvezi je tudi Olah ostro napadel podkanclerja dr. Pittermanna, ministra Probstja in dr. Broda, ker so se pretekli dni pojavili proti njemu socialistični letaki, češ da je on dal denar njihovega najhujšemu sovražniku. Izjavil je, da je bila SPOE s tem „največjim sovražnikom“ v stalnih stikih po posebnem odboru, katerega člani so bili poleg njega tudi dr. Pittermann, Probst in še nekateri vidni socialisti. Hkrati je izdal še drugo skrivnost v zvezi s FPÖE: da so drugi SPOE-krugi naklonili FPÖE še večje zneske, kot je pa njegov milijon šilingov.

Avstrijska ljudska stranka (ÖVP) je seveda nad to dvojno igro socialistov nemalo razočarana in se upravičeno vprašuje, v koliko so avstrijski socialisti dejansko pripravljeni pošteno in brez zahrbtnih namer sodelovati z njo do konca te zakonodajne dobe. Kajti na podlagi takega neiskrenega, zahrbtnega spletkarjenja in mešetarjenja ni možno pravo in pošteno sodelovanje med ÖVP in SPOE (t. j. v veliki koalicijski).

Zato se javnost z začudenjem vprašuje, kako je podkancler dr. Pittermann mogel ponovno očitati ljudski stranki, da razbija složno sodelovanje med njo in socialisti. Saj je vprav on v prvi letošnji številki socialističnega glasila „Die Zukunft“ v zvezi s FPÖE omenil „prvikrat v Avstriji obstoječo pravo možnost politične zveze med socialisti in narodnimi liberalci“ (t. j. FPÖE). Podobno je socialistični pravosodni minister dr. Broda zapisal že lani v istem listu: „FPÖE“ ima priliko, da postane važen političen faktor.“

Kdo je večji „razbijač“ velike koalicijske mende ni treba več dosti dokazovati. Izgleda, da so se socialisti ravnali pri tem po vodilu „Primite tatul!“ Upajmo, da jih bo ta daleč okoli „smrdeča“ Olahova afera vsaj nekoliko izmodrila in zresnila in da bodo narodu v bodoče prihranjeni podobni politični pretresi in razočaranja bodisi z ene ali z druge strani!

PRVO TABORJENJE SLOVENSKE KOROŠKE SKAVTOV

„Pesem slovesa“ - proti domu

(5. nadaljevanje)

Četrtek, dne 30. avgusta 1964, — zadnji dan našega lepega taborjenja! Dopoldne smo zložili drva našemu prijatelju. Priporočeval nam je, da je mislil za plačilo prireditelja. Poslal je deklico po vino, pa ko se je s steklenico vračala, je po nesreči padla s kolesa in razbila steklenico. Čeprav nismo dobili nič, smo bili zelo veseli in zadovoljni, da smo napravili dobro delo. Popoldan smo se umili in skopali pri slapu, kajti dobro je, če pridemo snažni domov. Nato je bila nogometna tekma. Vse je izgledalo, da bomo zmagali. Proti koncu igre se je sreča nasmejala Tržčanom in izgubili smo s 4:2. Občinstvo je bilo z igro zadovoljno.

Zajzera —
vhod v
skavtsko taborišče

Kar težko nam je bilo zvečer ob misli, da gremo zadnjič k tabornemu ognju. Tukaj smo se res lepo počutili. Zgovorni gamsi je naštudiral za slovo oddajo „Od pesmi do pesmi, od srca do srca“. Sam je igral vlogo napovedovalca in ostali smo mu slušali za plošče. Vse je šlo v redu. „Plošče“ pa so precej škripale. Tržčani so se nam zahvalili za oddajo, mi pa njim za družbo. Prijeli smo se za roke, stoječ okrog ognja in zapeli „Pesem slovesa“.

Prišel je bratje, čas slovesa,
čas je, da gremo.
Otožen je naš spev,
podobno smrti je slovo.

Stopimo zdaj v veliki krog,
podajmo si roke,
bodimo tesno združeni,
predno odidemo.

A Bog, ki vidi, ve za
nade našega srca,
kot nas je danes tukaj
zbral, bode zopet združit znal.

A mi se bomo videli
in srečali še kdaj,
nasvidenje, vi bratje,
nasvidenje še kdaj.

Ko smo odpeli, nam je bilo res težko, da se bo treba že ločiti. Slišali smo močnejši glas roga, ki je naznanjal počitek in tišino v taborišču. Zlezli smo v spalne vreče in zaspali.

Malo po polnoči pa pride neki skavt s poročilom, da je gozdar opazil neki ogenj. Treba ga bo pogasiti. Štirje skavti smo hitro vstali in prebrali naloge. Orientirati smo se morali po zvezdah, kakor je bilo napisano na listu, ki nam ga je prinesel nočni sel. Nekaj smo gruntali, končno smo jo mahnili na most proti Ovčji vasi. Tam ni

RAZSTAVA KOROŠKIH SLIKARJEV V SLOVENJEM GRADCU

Te dni razstavlja v Slovenjem Gradcu (Slovenija) v Umetnostnem paviljonu dva avstrijska umetnika-slikarja s Koroške. In sicer sta to: prof. S. Tragatschnig in prof. Egon Wucherer.

Njuni zanimivi grafični listi in Wuchererjeva olja po pravici zbujajo močno pozornost.

SLAVNI BASIST BORIS HRISTOV — OPERIRAN

Tuje agencije poročajo, da so v Rimu operirali bolgarskega pevca Borisa Hristova. Poseg zdravnikov je bil, kakor je mogoče razbrati iz poročil, zelo zahteven, čeprav boleznin natančneje ne pojasnjujejo. Zdravniki izjavljajo, da je operacija uspela nad pričakovanje. Boris Hristov je star 45 let; pevsko kariero je začel leta 1945 in se kmalu prebnil med najbolj znane basiste.

smo nič opazili. Tedaj smo spoznali zmoto. Treba je bilo biti prav na nasprotno stran. Tako nismo bili prvi na oltju. Pogasiti je moral ogenj sam gozdar. Vrnili smo se v šotore in zlezli v tople vreče.

Petek, 31. julija, je bil določen za odhod. Zadnjikrat nas je dvignil „Budni gams“ s svojim rogom. Vstali smo hitro, se oblekli in umili ter telovadili. Pri maši smo se zahvalili Stvarniku za vse dobro, kar smo do brega prejeli v teh desetih dneh.

Po zajtrku smo znesli vso posteljnino na sonce. Vreme je bilo krasno. Delo smo si razdelili. Nekateri so podirali šotore, drugi pomagali pri kuhinji, tretji pa so zasipali higienske jame. Vse je šlo v redu. Ko smo sedli k poslovnemu kosilu, je bilo domala

že vse pripravljeno za odhod. Kosilo nam je teknilo, kar je zasluga našega našega spretnega kuharja. Nekaj hrane nam je še ostalo, razdelili smo jo med Tržčane, ki so še tri tedne taborili. Kar zavidali smo jim. Po kosilu smo spustili zastave.

Točno ob eni uri je bil g. Lovrenc že s svojim Taunusom v taboru. Naložili smo svojo prtljago in pogledali, če ni mogoče še kaj ostalo.

Tržaški skavti so bili zbrani pri tabornem ognju. Vrnili so jim obisk Goričani in zato priliko so imeli skupno kosilo, nato pa še igre pri tabornem ognju. Ker je šel naš vlak šele ob peti uri iz Trbiža, smo še tam ostali. Gospod Lovrenc pa je kar odpeljal naše „zaklade“ proti Celovcu.

Igre so lepo potekale, nato so se vrstile pesmi. Večina teh je bila zaradi gostov v italijanščini.

Ko je bilo končano, sta nas s svojima avtomobiloma zapeljala v Trbiž duhovni vodja Tržčanov in g. dr. Kramer. Zahvalili smo se gospodoma za njuno prijaznost in se poslovili od njiju. Nekateri smo kupili steklenico vina za domače. Kmalu nato smo z voznimi listki sedeli v vlaku in čakali na odhod. Po kratkem pregledu potnih dovoljenj je vlak potegnil. Kmalu smo prišli čez mejo v Ziljsko dolino, Podkloster in odtod v Beljak. Spet smo videli znane kraje in prijetno nam je bilo. Nekateri so se ločili od naše skupine že v taboru in dva pa v Trbižu, večina pa je izstopila v Celovcu. Ko smo naše stvari pospravili v „hotelu Trabesinger“ v našo sobo, smo si veselo stisnili roke v slovo in odšli vsak na svoj dom. Čutili smo tudi sedaj: „Povsod je lepo, doma je najlepše“.

Vedno pripravljeno gamsi.

Konec

Slikarstvo in plastika v Notranji Avstriji

sporočali zanimive zgodovinske umetniške podrobnosti, škofovskim obiskom župnij in posvetitvenim listinam.

Davčni sezname in zemljiške knjige pa so dajali jasno sliko o socialnem položaju umetnika.

Za oblikovanje umetniškega dela je bilo že takrat odločilnega pomena naročilo, pri čemer — kot danes — je igrala denarna podpora kot medena vaba. Poleg župnikov, far, pokroviteljev, magistratov in redovnih družb je veljal za naročnika teh umetnikov tudi dvor. Iz tega si lahko razlagamo, da je bil načrt kake stvaritve močno odvisen od izobrazbe naročnika.

Dr. Kodolitsch je k poglavju „Umetniško rokodelstvo“ pripomnil, da gre pri takratnih slikarjih, kiparjih in mizarjih v glavnem za preproste rokodelce, katerih

Kratke kulturne vesti

SEMINAR Z UDELEŽBO UNESCO O IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

Od 2. do 7. novembra je bil v Opatiji seminar o sistemu izobraževanja odraslih. Sodelovalo je 47 predstavnikov iz 30 držav Evrope, Afrike in Amerike ter nekatere mednarodne organizacije za izobraževanje, med njimi tudi UNESCO. Zaradi možnosti za izmenjavo mnenj med udeleženci iz vrste držav ter zaradi aktualnosti izobraževanja odraslih je bil ta seminar zelo velikega pomena.

UNIVERZITETNA ZVEZA NA DELU

Na seji predsedstva koroške Univerzitetne zveze so sklenili, na temelju svoječasne predloga profesorja ddr. Tautscherja, naj bi ustanovili odbor, katerega naloga bi bila raziskati in izdelati osnove visoke šole za Koroško v Celovcu. V tem odboru so poleg znanstvenikov graške univerze tudi Korošci dr. Kahler, gospodarski svetovalec dipl. trg. dr. Pöschl in dr. Unkart. Ko bo odbor zaključil delo, bo ukrenila Univerzitetna zveza nadaljnje nujne korake.

RAZSTAVA „VIENNE A VERSAILLES“

Te dni se je vrnil na Dunaj konvoj — sestojč iz petih velikih tovornjakov — bogato naložen z umetniškimi predmeti, ki so bili razstavljeni v Versailles (izg. Versaju). Velika razstava „Vienne à Versailles“ (izg. vien a versaj = Dunaj v versaju), je služila poglobitvi kulturnih odnosov s Francijo. Ta znamenita razstava je trajala od 6. maja do 11. oktobra in jo je obiskalo preko 260 tisoč oseb. Avstrijska umetnost je bila porazdeljena v 19. pritrilnih dvoranah gradu Versailles.

umetniški viri so bili tradicija. Iz poučnega dnevnika kiparskega pomočnika Hansa Erdinga povzemamo, da je prišel 8—10-letni deček v uk k mojstru, ki je moral kot gospodar namesto očeta skrbeti poleg poklicne tudi za moralno-etično in versko vzgojo svojega varovanca. Ta pa je šele po šestletni učni dobi — pri majhni plači — dobil oprostilni list.

Davčni sezname, npr. mesta št. Vida ob Glini kažejo, da je bil socialni in denarni položaj teh svobodno ustvarjajočih umetnikov koroških in štajerskih mojstrov — vse prej kot rožnat. Kljub ogromnemu delovnemu času — povprečno 16 ur dnevno — je bil zaslužek tako majhen, da so bili mnogi prisiljeni opravljati še kakšno drugo obrt — največkrat mizarstvo. Neprijetno boljše je bilo za umetnike, ki so delali za samostane in dvor.

Skozi luči in sence

Pred nekaj meseci je izšla v založbi tiskarne Baraga v Buenos Airesu v Argentini zanimiva knjiga „Skozi luči in sence, I. del“. V njej je slovenski kulturni delavec in pisatelj Ruda Jurčec popisal svojo življenjsko dobo. Doma je v Ormožu ob Dravi na Štajerskem in je študiral v ljubljanskem Marijanišču v prevratnih časih leta 1918, pozneje pa je deloval v uredništvu „Slovenca“. Njegova knjiga niso le spomini na to, kar je doživel, ampak v njej svoj razvoj povezuje s potekom in orisom življenja v svojem kraju, svoji ožji domovini in v Sloveniji sploh. Pisatelj se je sukal v krogu mladih katoliških izobražencev in nam je sedaj podal popis dobe taklo imenovanega mladinstva in krizarstva med Slovenci. Njegovo knjigo posebej priporočamo našemu dijaštvu, ki bo iz nje marsikaj zvedelo. Odlikala mu bo potek dogodkov med slovenskimi izobraženci, posebno katoliškimi, med obema vojnoma. Popisana je Cankarjeva smrt, delo dr. Jožeta Pogačnika (sedanjega nadškofa), početki znanega baletnega umetnika Pina Mlakarja; zanimivi so spomini na dr. Ehrlich, profesorja Ernesta Tomca, državnika dr. Antona Korošca. Knjiga je naprodaj tudi pri naši Mohorjevi družbi in stane njen izvod 85.— šil.

Jurčec pripoveduje o dr. Ehrlichu

Med drugim pripoveduje v svoji knjigi Ruda Jurčec tudi o našem velikem rojaku dr. Lambertu Ehrlichu. Naj navedemo nekaj odstavkov!

„Poteklo je precej časa, preden je naglo

in živčno pritekel iz zakristije prof. dr. L. Ehrlich. Tudi k naslednjim predavanjem je prihajal z zamudo in potem pohitel pred mizo. Ze vnaprej je delal vtis, da živimo v času, ko se nam mora vedno zelo muditi in da moramo biti v stavkih, mislih, besedah nagli in jasni. Ni več časa za fantazije; na vse sestanke in pogovore moramo prihajati podrobno pripravljeno; za resnost in temeljitost bi bilo bolje, če bi zunanje okolnosti opuščali ali se jim celo izognili. Sicer je treba biti do vsega zelo discipliniran in dosleden, toda glavni poudarek vsega bodi v širini, vsebini, jasnosti zamisli. Vse mora kiliti iz notranjega duhovnega bogastva. Ta zaklad je pa delo Svetega Duha in zato nam za pravo vizijo sveta ni prav nič potrebna fantazija, ampak samo pravičen, skoraj posvečen posluš za voljo božje Previdnosti, ki je vedno in povsod prisotna ...

Ni bilo lahko slediti njegovim mislim, razlagi nasvetov za globlje dojetanje resnic in načel. Podobe so bile skope, zgradba ni razkrivala razkošja. Utrjevala je sistem, ki mora biti trdno sestavljen že v mladosti za celo življenje. Svet se spreminja, resnica pa je samo ena in je vedno ista ... Mladim srcem je želel posredovati vtis, da je vsak trenutek toliko vreden toliko kakor celo življenje ... Vsakdo mora v sebi oblikovati vest, ki je budni stražar nad vsem, kar se dogaja najprej v nas samih in potem še okoli nas ...

Nisem še slišal tolikšnega podčrtavanja

(Dalje na 5. strani)

DJEKSE

G. Drdlik je bil 40 let župnik (ne upravičitelj) na Krčanjah. Kot upokojeni župnik je na Krčanjah umrl.

ZELEZNA KAPLA
(Dograditev hiše)

Občinska stanovanjska hiša, ki so jo zidali v našem kraju, je končana. Sedaj se je vselilo vanjo dvanajst družin.

Bog jim daj srečno bivanje in prijeten dom v njej.

BRODI

(Novica o medvedu)

Medved, ki je pred tedni strašil v naši okolici in naredil mnogo škode, je šel v druge kraje. Pravijo, da je bil zelo velik in močan.

SELE

(Združenje za izvedbo elektrifikacije)

Dve leti sta pretekli, od kar so se prebivalci Srednjega in Zgornjega Kota zbrali ter ustanovili „Združenje za izvedbo elektrifikacije“ (Lichtbaugemeinschaft). Obljuba — vse svoje sile napeti za dobro stvar in delati za vse naše ljudi — ki jo je tedaj izvoljeni odbor s svojim predsednikom Otom Kelihom, pd. Zgornjim Mlečnikom na čelu izrekel, je v polni meri izpolnil.

Odboru se je posrečilo pritegniti v vrste interesentov še ostale, ki so ob začetku imeli še pomisleke o potrebnosti elektrifikacije zaradi plačila itd. Posrečilo se mu je tudi doseči pri merodajnih oblasteh v ta namen gmotno pomoč za naše gorske kmetje in delavce.

Zahvaliti se moramo v prvi vrsti Agrarbezirksbehörde (kmetijska okrajna oblast) v Celovcu, ki je s svojo subvencijo 70 odst. sploh omogočila izvedbo naše elektrifikacije. Odborniki so pa pri njihovem prizadevanju — doseči za vse interese sprejemljive pogoje za plačevanje — naleteli na odprta ušesa tudi pri selski občini in pri posestniku Voigtu. Njegov gozdar Kincher je poleg tega še osebno obljubil, nas pri prihodnjem delu, ki gotovo ne bo lahko, podpirati in pomagati kolikor bo to v njegovih močeh.

V številnih prošnjah in pogovorih, ki so bili potrebni, so odborniki „Združenja za izvedbo elektrifikacije“ prikazali geografsko (zemljepisno) lego selskega Kota (raztresenost kmetij, strmi in skaloviti svet itd.), na finančno šibkost naših gorskih kmetij in na število malih posestev, delavcev in rentnikov. Kakor danes vidimo, so to uspešno storili. Vse je pripravljeno za začetek dela.

Pred nedavnim je bila izvršitev elektrifikacijskega dela oddana. Od treh firm, ki so se za to delo potegovali, je odbor pod vodstvom Landesagraroberinspektor (deželno kmetijskega višjega nadzornika) inž. Hergetha, Agrarbezirksbehörde (kmetijske okrajne oblasti) v Celovcu izbral podjetje AEG (Allg. Elektrizitätsgesellschaft), ki je predložilo najcenejši proračun. Ta odločitev nas vse zelo veseli. Pod vodstvom elektromontažnega nadzornika gospoda Franca Žužka bodo torej nam že znani delavci Tevžer iz Bilčovsa, Mihi, Erni in Oti iz Zelezne Kaple prihodnje leto delali pri nas. Vse se bomo z njimi lahko pomenili v lepi domači govorici in po končanem dnevnem delu bo včasih — kot je to že bilo — zadonela v naši gostilni domača pesem iz grl dobrih pevcev iz Zelezne Kaple in selskih mož in fantov.

Če bo vreme ugodno, bodo takoj začeli s sekanjem drogov in presekanjem terase. Jeseni leta 1965 pa naj bi posvetila luč že vsem Kočanom. Upamo, da se bo to uresničilo. Uspeh našega skupnega dela pa bo samo zagotovljen, če bomo složni vsi potegovali na eni vrvi. Resnica je: Vsi skupaj vse zmoremo, eden sam pa nič. V slogi je moč!

Približno pol leta po ustanovitvi „Združenja za izvedbo elektrifikacije“ na Kotu so isto storili prebivalci iz Sajde in Frajbaha. Tem so se medtem še pridružili prebivalci selske vasi, ki so do sedaj že imeli električno luč privatne elektrarne Ludvika Užnika, pd. Pajnarja. Ta pa je v bistvu že pripravljen svojo centralo razpustiti, ker ne odgovarja več današnjim zahtevam.

Odbor pod vodstvom marljivega mladega kmeta Francija Robleka, pd. Pušela iz Frajbaha se zelo trudi tudi v tem delu raztegnjene selske občine vse potrebno pripraviti, da bi z elektrifikacijo tudi tu že v prihodnjem letu začeli. Če bo šlo vse po želji, potem bodo cele Sele elektrificirane že leta 1966.

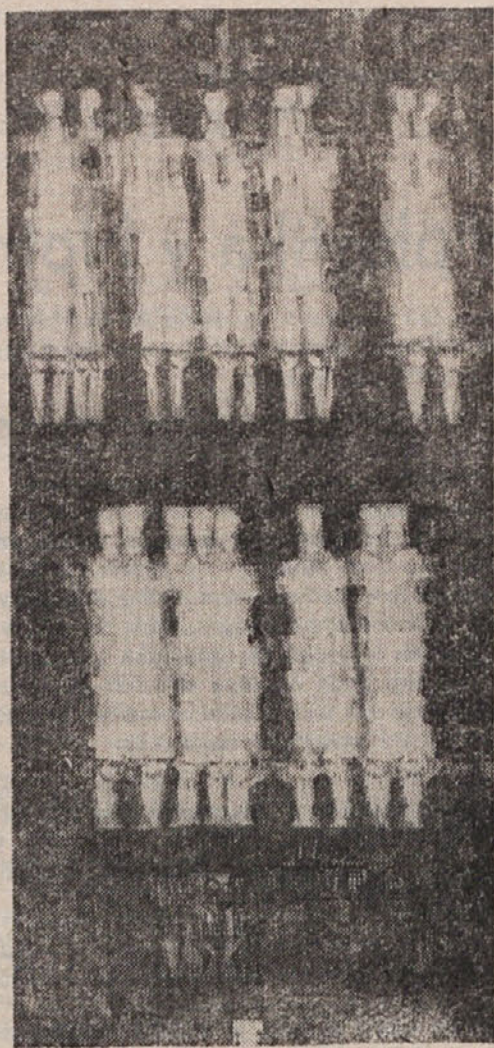
H. V.

Jesenska meditacija

Ob Omanovi freski v blagoslovitveni dvorani na celovškem pokopališču v Trnji vesi

Jesenskem okolju pokopališča prilagojen, v svojem bistvu in v svojih barvah doživet v atmosferi med grobovi, je uspela freska Valentina Omana v blagoslovitveni dvorani na celovškem centralnem pokopališču v Annabichlu. Nastala je iz razmotrivanja mladega, intenzivno čutečega umetnika, iz meditacij o smrti, o prerodenju, presnavljanju, o presnavljanju se oblikah. Tudi nekoga, ki ne pozna ustvarjalčeve izjave, da ga je „ravno ta snov že vedno zapostavljala tako, da sem si jo izbral za diplomsko nalogo“, prevzame pristnost in resnična doživljenost; vsakdo občuti, da so ti „onostranski ljudje“ slikani iz avtorjeve lastne mistične notranjosti. Morda je vplivala nanj tista prostovska mistika in zastranost, ki zajame človeka ob poznih večernih in nočnih sprehodih po pokopališču. Oman sam pravi, da je „pogosto delal zunaj do polnoči“. To sta morda glavni ustvarjalni komponenti, avtorjevo nagnjenje in izhajanje iz mistike in pokopališčno vzdušje.

Del freske v blagoslovitveni dvorani na osrednjem pokopališču v Trnji vesi

Zanimivo je dejstvo, da naredi freska — v vsej svoji notranji in oblikovni zameglelosti (zdi se, da v tem primeru gre za avtorjevo slutnjo o posmrtnem življenju) in kljub „modernosti“ — tudi na opazovalca, ki ni tako doma v moderni umetnosti, močan vtis in ga na poseben način očara.

Izvedbo je poverila Omanu deželna žirija, ko je izbrala iz del 15 drugih umetnikov prav Omanov načrt. Umetnik je moral seveda svoj osnutek najprvo povečati in izdelati na format stene. Na izvedbi freske same je delal nad mesec dni; spočetka od sedmih zjutraj do polnoči — s trurnim odmorom opoldne, pozneje pa zaradi prenapornosti od sedmih do štirih popoldne brez odmora. Tako utrudljivo delo zmoro samo človek, ki je pri polnem zdravju in nič manj idealist kot umetnik.

S svojimi „onostranskimi ljudmi“, ki stojijo kot figure, beli svečniki, stebri, priča avtor o nekem drugem življenju, življenju, ki ga komaj kdaj zaslutimo, sivina in temina tega sveta in njava barva zemlje ne morejo do živlega. Neomajno kot na oltarju stoji spodnja vrsta postav in malce više nekoliko bolj razčlenjen drugi niz ljudi, ki so obstali sredi življenja in se spreminili v nezemska bitja. Tako so stopili iz mase, iz ozadja.

Ozadje je živo in razgibano. Vsa ozadna dinamika je v strogem nasprotju z osrednjo stagnacijo. Medtem ko so oblike spredaj bolj izdelane, so figure v temnem ozadju, konture v sivo črni podlagi komaj nakazane. Križem je vrženo bogoslužno orodje, svetilniki, sveče, nagrobniki, ki drug drugega prekrivajo, kamni izdelani od časa, skoraj pozabljeni imena, znaki, črke in številke, ki spadajo bogvekam. Zdaj pa zdaj se dajo razbrati obrisi kakega trupa, glave. In tu moremo sodoživljati osrednji problem Omanovega ustvarjanja (ki sicer izvira iz njegove grafike, kajti Omanu „sta najljubša svinčnik in kreda“) — človek v masi, brezoblikovni, stisnjeni, kjer posameznik posameznemu jemlje življenjski prostor, ga prikriva, tako da ostane samo komaj vidni obris obličja. Tako hitro kot se pokaže — izgine in je včasih že del nove konture. Večina ozadja je slikana črno sivo. Zanimivi so „ostanki“ rjavega, ki se vijejo v razkosanih oblikah med postavami kot ostanki neke preperle zavese, ki so jo prebrgala bela telesa.

Oder je pokopališče s spranimi in prerasčeni kamni, razjedenimi črkami imen, na njem sodoživimo spremenjenosti ljudi v osebe. Navzoči smo ob zadnjem dozorenju človeka v globoki tvornosti smrti, propadanja, dviganja in izginevanja — smo priča ne-nehnega življenja.

—smk—

Avstrijska toleranca (strpnost)

(„Die Furche“ z dne 7. novembra 1964)

Če smo bili do sedaj starejši ljudje mnenja, da je „Liga za človečanske pravice“ le nekaka mednarodna ustanova samih zagovornikov za mir, sanjačev in levo usmerjenih brezdomovinskih ljudi, nam daje poročilo seminarja za učitelje, ki ga je nedavno priredila ta „Liga“, ravno nasprotno sliko.

Že izbira kraja samega, gradiščansko-madžarski jezikovni otok Oberwart/Felsőör — je jasno pokazala tem iz vseh zveznih dežel zbranim udeležencem narodnostno raznolikost skupne domovine. Če so se potem vrhu tega zvečer nemškogovoreči, slovenski in hrvaški učitelji pod vodstvom krajevnega šolskega nadzornika naučili nekaj gradiščansko-madžarskih narodnih pesmi, potem lahko samo upamo, da bo ta staroavstrijski duh našel posnemalce tudi kje drugje pri nas.

Tako je bilo za zahodno-avstrijske udeležence močno koristno, da so izvedeli iz ust deželnega vodje „Lige“, Hrvata dr. Linzerja, da ne bjejo boja za obstanek samo Juž. Tirolci, temveč tudi drugačno govoreče narodnostne skupine v naši lastni republiki. Nič manj razveseljiv pa ni bil tudi izbor

referentov (poročevalcev). Poleg socialistov: profesorja dr. Thirringa in dr. Körnerja sta bila navzoča tudi odlična katoličana: prof. dr. Lugmayer in dr. Görlich. Močno spodbudne razprave so dokazale, da prevladujejo skupni nazor nad ločenimi. Pri nedeljski božji daritvi pa je pater Ivan Tomažič z Dunaja govoril o krščanski dolžnosti strpnosti in spoštovanja človeka do človeka.

Upamo, da bo tudi dober duh prirediteljev prevladoval pri rešitvi najvažnejših nalog, ki jih bo moral vzgojni sosvet „Lige“ v prihodnosti premagati.

DELOVNA SKUPNOST AVSTRIJSKIH
ZVEZ REJCEV RUMENEGA GOVEDA

bo imela v četrtek, 19. novembra 1964
(začetek ob 10. uri)

osrednjo prodajo
rumenega goveda

v LEOBNU („Oberlandhalle“) ■ Prignanih bo 80 bikov in 200 mladih krav (junic) ■ Posebni izbor živine za plemo in vrednostno ocenjevanje bo prejšnji dan od 12. ure naprej ■ Točnejša pojasnila pošlje na željo:

ZUCHTVERBAND FÜR GELBVIEH,
KLAGENFURT - CELOVEC,
Museumgasse 5, tel. 04222/4811.

Ob Baškem jezeru so živeli

naslednji naši predniki, ki so naročili Mohorjeve bukve za leto 1885:

Zila. — Majhar Jer., župnik; Farna Šola; Gasparin Marija, Gasparin Liza, Erat Anton, Tudar Hanca, Vohinec Gregor, Janža M., Poglič Jakob, Trunk M., Rastner Jože, Sgarovelo M., Kofler Cecilija, Heber Ana, Božič Barba, Gaser Matija, Wuti Marija, Jamnik Janez, Napokoj Janez, Smole Marija, Božič Marija, Pavlič Stefan, Pečar Andrej, Ažgan Janez, Trupe Andrej, Pahar Gašp., Stelkingar Jože, Elar Marija, Rogačnik Janez, Valušnik Janez, Samonik Janez, Lesjak Janez, Seražnik Nace, Reggi Marija, Otovic Marija, Otovic Jakob, Rongi Rudolf, Ulbing Jože, Aiholcer Ana, Poglič Katra, Ažgan Jozefa, Rabič Tereza, Stisen Marija, Oder Tereza, Stelkingar Janez.

Loče. — Knaflič Jakob, župnik (2. izv.); Černut Ivan, učitelj; Aicholcer Anton, Aicholcer Simon, Bohinc Ivan, Simčič Jakob, Mertel Jernej, kmetje; Lamprecht Lovro, mizar, Mihor Martin; Božič Martin, krčmar; Baumgartner Marija, Ulbing Alojzija, Zavnik Marija, Ulbing Urša, kmetice; Gaj-

SINGER, RAST & GASSER in
GRITZNER-šivalne stroje
vam nudi po najnižjih cenah

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. Dobrla ves — Eberndorf
Telefon 04237 246

Zahtevajte cenik! • Brezplačna dostava na dom

ler Franca, Bloževa; Kencjan Valentin, Barušnik Marijana, Kotnik Mar., Bute Al., Prosen Iv., Bute Al. Uršičeva.

St. Lenart. — Stökl Šimen, fajmošter; Vuti Matija, kmet; Vuherer Janez Oražev; Gajler France, nadučitelj; Solska bukvarica (2. izv.); Farna bukvarica (2. izv.); Stökl Šimen za pridne šolarje (5 izv.); Fajhtar Urh, Mertel Jože, Ojcel Janez, Koman Janez, kmetje; Pegrič Jože, mežnar; Mešnik Miha, Aicholcer Peter, kmečka sina; Golob Janez, cestar; Strugar Jakob, Rom Janez, Novak Luka, železniški čuvaji; Pfeifer Boštjan, Podlipnik Jože, mlinarja; Lavtičar Jože, Aveč Šimen, Pintar Peter, Kroat Jakob, delavci; Koman Franc, Kroisenbacher Miha, Pfeifer Janez, rokodelci; Kugi Janko, Kremser Miha, Ojcel Andrej, šolarji; Katnik Jožefa, gospodinja; Podlipnik Ana, Ojcel Ana, Truppe Antonija, Uršič Marija, kmetice; Vuherer Marija, Kroat Neža, krčmarica; Gruci Neža, žena železn. čuvaja; Katnik Tereza, mlinarica; Mertel Marijana, Vuherer Marija, Koller Urša, Ojcel Urša, Tarman Mar., kmečke hčere; Petrič Milla, Arnold Ana, šivilja.

Dijaki Državne gimnazije za Slovence priredijo na praznik 8. decembra in v nedeljo, 13. decembra 1964, ob 14.30 v Mestnem gledališču v Celovcu opereto

MIKLAVŽ PRIHAJA

ob sodelovanju orkestra deželnega gledališča.

Vstopnice dobite v šolski pisarni.

Kje so „mostovi zblíževanja“?

Na proslavi 40-letnice avstrijskega radia v Celovcu so na Slovence popolnoma pozabili! Kdo je za to odgovoren?

Pretekli petek zvečer se je Radio Celovec z obširnimi umetniškimi programom spomnil važne obletnice v avstrijskem kulturnem in javnem življenju — štiridesetletnice obstoja avstrijskega radia. Proslava, katero je istočasno prenašal celovski radio, je bila v veliki dvorani celovskega konservatorija in so se je udeležili poleg drugih povabljenih gostov najvidnejši predstavniki javnega življenja v deželi z deželnim glavarjem Ferdinandom Wedenigom na čelu. Med povabljenimi gosti so bili tudi diplomatski zastopniki tujih držav, med njimi generalna konzula sosedne Jugoslavije in Italije in dva zastopnika Radia Ljubljana.

Zelo raztegnjen program (nekateri udeleženci so med odmorom odšli domov!) je obsegal glasbene in pevske točke ter recitacije nekaterih koroških pesnikov in pisateljev. Po zamisli programskega vodstva celovskega radia naj bi bila ta proslava majhen prerez koroškega kulturnega dela. Ves program je bil dobro podan in izvajalci zaslužijo splošno pohvalo.

Po uvodni glasbeni točki so sledili pozdravni nagovori. Kot prvi je vse navzoče

► PRAVOČASNO BODI IZBRANO,
► KAR ZA BOŽIČ BO DAROVANO!

KOROŠEC — kupuj v
domaćih trgovinah!

— najvidnejše imenoma — pozdravil ravnatelj celovskega radia Peter Goritschnig, ki je očitno do štiridesetletno delovanje in poudaril važnost posameznih deželnih radijskih oddajnih postaj, pri tem pa še posebno važno poslanstvo Radia Celovec, poudarivši, da „radijski valovi ne poznajo nobene državne meje“ in da je njihova naloga, zblíževati narode med sabo. Kot potrdilo za to dejstvo je navedel tudi poziv znanega

koroškega književnika J. F. Perkoniga, ki je ob neki priliki njemu rekel:

„Graditi moramo most od človeka do človeka in od srca do srca! Le tako bomo izpolnili deklaracijo o človečanskih pravicah, h kateri je tudi Avstrija pristopila.“

V podobnem smislu je govoril tudi celovski župan Außerwinkler, zlasti pa častni pokrovitelj te proslave deželni glavar Ferdinand Wedenig, ki je še posebno poudaril pomembnost Radia Celovec, da bo mogel tudi v bodoče širiti glas Koroške kot glas svobode in strpljivosti, kar pride tu še posebno do izraza z vsakodnevnimi oddajami slovenskega programa, namenjenega slovenskemu manjšinskemu narodu v deželi.

To so bile torej lepe besede in misli. Sedaj pa k dejanjem! Organizatorji oziroma sestavljalci programa, ki naj bi, kot že omenjeno, nudil po njihovi zamisli majhen koroški kulturni prerez, so koroške Slovence in njihovo kulturno udejstvovanje kratko malo prešli, kot da bi jih ne bilo ali pa da bi bili kulturno popolnoma zaostali. Komaj dober mesec je od tega, kar smo slišali v istem radiu ostro kritiko nad televizijsko oddajo iz Celovca konec septembra s priljubljenim H. Conradsom z Dunaja, ker so bili koroški Slovenci tudi popolnoma pozabljeni. Kot opravičilo za to neodpustljivo napako smo takrat slišali glasove, češ da je takratno oddajo v glavnem organiziral dunajski televizijski štab in da tukajšnji odločujoči možje okrog radia niso mogli tako rekoč nič vplivati na sestavo programa.

No, in sedaj? Ves program je „zrastel“ na koroških oziroma celovških tleh, brez vsakršnega vpliva „od zunaj“, torej ob sodelovanju ljudi, ki vsi brez izjeme dobro vedo, da živi v deželi še en narod s svojim lastnim kulturnim udejstvovanjem in ustvarjanjem! In vključ temu niso smatrali za vredno, da bi od programa, ki je trajal nad dve uri, dali vsaj deset minut časa slovenski oddaji! Tu ne bo še tako zavito

opravičevanje in dokazovanje o neizvedljivosti tega v očeh objektivne in poštene javnosti, bodisi slovenske ali nemške, nič zaleglo, ker tega nihče ne bo mogel niti hotel verjeti. Kajti te kritične glasove na račun pomanjkljivega programa je bilo čuti že takoj po proslavi tudi iz ust nekaterih nemško govorečih sodeželanov.

Kaj torej pomagajo vse lepe besede o strpnosti, o mostovih zblíževanja med narodi in sosedji, o vratih, lipi in hrastu itd., ko jim pa sledijo drugačna dejanja! Prav tako postanejo s takimi neelojalnimi dejanji

smešne in neresnične tolikokrat ponavljane trditve uradnih krogov v deželi o enakopravnosti slovenskega življa v deželi in slovensčine kot drugega deželnega jezika (kar je sicer poleg tega zajamčeno tudi po avstrijski ustavi in njeni državni pogodbi iz leta 1955)! Smo radovedni, kakšne misli so obhajale ob tej pomanjkljivi sestavi programa zlasti uradna zastopnika sosedne Jugoslavije in Italije, ko sta videla, kako so koroški Slovenci „enakopravni“! Upajmo, da se podobna napaka v bodoče ne bo več primerila!

KMEČKA GOSPODARSKA ZVEZA

NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV

vabita gospodarje podjunskih občin na tradicionalni

Podjunski dan

ki bo v nedeljo, 6. decembra, v farnem domu v Škocijanu.

S p o r e d :

Ob 9.30 sveta maša v farni cerkvi,

ob 10. uri otvoritev zborovanja v farnem domu:

Pozdrav,

„DRŽAVA in GOSPODARSTVO“, ref. dr. Vinko Zwitter,

„NAŠE OBČINSKO GOSPODARSTVO“, ref. g. Janko Janežič,
nato skupni obed v farnem domu.

Ob 14. uri nadaljevanje:

„SODOBNO REŠEVANJE MANJSINSKEGA VPRAŠANJA V DEŽELI“,
ref. dr. Reginald Vospenik,

„POLITIČNI POLOŽAJ PRED DEZELNOZBORSKIMI VOLITVAMI“,
dr. Valentin Inzko.

Razgovor in zaključek.

Vsi mladi in starejši gospodarji od Djekš do Bele in od Libuč do Apač so iskreno vabljeni, da se aktualnih in zanimivih govorov in razgovorov zgovorno udeležijo.

Osrednja odbora NSKS in KGZ

Skozi luči in sence

(Nadaljevanje s 3. strani)

osebnosti. Sicer nam je Ehrlich že takrat govoril o pohorskem kmetu, ki ga je Slomšek popisal v Drobčnicah in nam je Slomška omenjal kot prvega res slovenskega svetnika, vendar nam ni širše odprl pogleda v svetišče Slomškovega verovanja in odnosa do sveta.

Zelo nas je presenetil drugi dan, ko nam je izrekel željo, da bi naslednje predavanje imel izven kapele. Naročil nam je, naj pridemo v sobo, ki je služila za sestanke govorniških vaj. Če je bil pri predavanjih v kapeli skoraj vojaško okoren v kretnjah, je bil sedaj za spoznanje živahnejši. Kar videlo se je, kako se mu je olajšalo, ko je s prvimi besedami in mislimi ujel stik z nami. Pred kratkim je Cerkev proglasila Ivano Orleansko za svetnico. Do tedaj smo o njej vedeli le malo. Ehrlich nam je pa ob zemljevidu razložil pomen dogodkov v njeni rodni vasi, njene vojaške pohode, dokler ni zakonitega francoskega kralja Karla popeljal v Reims na kronanje. Potrudil se je, da nam je v pravilni luči prikazal namene božje Previdnosti, ki je čudežne posege v zgodovino Francije izvajala po navadnem kmečkem dekletu sto let pred odpadom Anglije od Cerkve. Kaj bi se zgodilo s Francijo, če Ivana Arška ne bi izgnala Angležev iz Francije in evropskega kontinenta? Luter je v Nemčiji nastopil komaj nekaj desetletij kasneje... Konec katoliške Francije bi pomenil konec katoliške Evrope...

Ehrlich je ves prešel v ogenj, ko je to razlagal. Sledil sem njegovim vizijam z veliko zavzetostjo. Prvič sem slišal, da Slovenci še nismo dosegli polnoletnosti in da bomo prišli do nje, ko bomo imeli v celoti tiste ustanove, kakor jih imajo vsi evropski narodi... Toda še ni bilo konec; govoril je o osebnosti naroda, podobni osebnosti vsakega posameznika. Ko pride človek do polnoletnosti, prevzame posebne naloge in mora stremeti za njih uresničitvijo. Kdor bi se temu umaknil, bi grešil, in narod ustavljen na pol poti do polnoletnosti, ostane za vedno okrnjen in ne more več pravilno izrabljati od Boga podeljenih darov...

Pa to ni vse, kar piše Jurčec o Ehrlichu. Med opisom drugih osebnosti potem pripoveduje tudi o senatorju Smodeju, o profesorju dr. Rožmanu iz Šmihela pri Pliberku (ki je pozneje postal ljubljanski škof), opisuje pa tudi delo dr. Alojzija Kuharja (brata Prežihovega Voranca, duhovnika,

časnikarja in med zadnjo vojno poslanika pri poljski vladi).

Pri dr. Kuharju v Parizu...

Jurčec govori o dr. Kuharju predvsem v zvezi z njegovim bivanjem v središču Francije v Parizu. Dr. Kuhar mu je pomagal pri iskanju stanovanja in mu olajšal prve poglede v dotlej neznani francoski svet, ki je pa za nas Slovence važen, da ne bomo gledali vse le skozi nemška očala.

„Na srečo sem šel spat v Kuharjevo stanovanje“ pripoveduje Jurčec. „Bil je že doma in si po pripovedovanju gospodinje razložil, da sem mogel biti zgodnji obiskovalec samo jaz. Povedel me je nato v bližnjo Rue Casette, kjer so ob poslopiju Katoliškega inštituta sulpicijanci imeli internat za duhovnike in bogoslovce, študente na teološki in filozofski fakulteti inštituta. Ko je Kuhar pozvonil, je prišel odpirat sam rektor zavoda abbé Verdier, poznejši slavni pariški nadškof in kardinal. Kuharja je navdušeno pozdravil; zame pa je dejal, da že ve, kako pogosto bom prihajal.“

Pozneje sem plačal vpisnino in postal četrty slovenski slušatelj pariške Politicne visoke šole. Pred menoj so bili Bogumil Vošnjak, Ljotze Kuhar in Ciril Škerjanec. Na večer moje prve sobote v Parizu sem se dobil na vogalu ulice Vaugirard in Rennes z doktorjem Kuharjem in Ahčinom. Napotili smo se na ustanovitveni sestanek Slovenskega kluba v Parizu. Sestanek je sklical Kuhar in odzivi me je presenetil...

Kadar je hotel, je mogel Kuhar biti silno popularen in skoraj sugestivno učinkovit ljudski tribun. Obrati njegovih stavkov so bili polni izdelane tehnike in nežne finese. Primerna doza prisrčne ljubezni v barvi glasu. Poslušalcem se je oboudovanje razlivalo po nežnih licih. Kar je predlagal, je bilo sprejeto že vnaprej. Ne vem, kaj ga je tedaj zaneslo: ali prešerna nagajivost ali nad ostali svet dvignjena razsežnost koncepcij — zgodilo se je, da je za predsednika Slovenskega kluba predlagal — Hrvata...

OBIRANJE BOMBAŽA

Po poročilih mednarodnega posvetovalnega odbora za bombaž je računati, da bo letošnji pridelek bombaža na svetu znašal skoraj toliko kot rekordni pridelek v sezoni 1963-64, ko je znašal 50,2 milijona bal. Manjši pridelek bo letos v ZDA, Španiji, Grčiji in Pakistanu, medtem ko bodo v drugih državah, ki pridelujejo bombaž, imeli boljši pridelek. O letošnjem pridelku pa še ni podatkov iz SZ in Kitajske.

ZDRAVNIŠKI KOTICEK:

Prehlad je virusno obolenje

Na jesen in začetek zime je vezana cela vrsta obolenj. Takrat so prehlad, kašelj, angina in gripa skoro v vsaki hiši gostje. Prehlad pravzaprav ni samostojna bolezen, ampak je okvara zdravja, ki jo največkrat povzroči hiter prehod iz toplega okolja v mrzlo ali vlažno. Prehlad povzroči skrčene krvne žile, kar povzroča motnje v prehrani sluznic in kože, kar spet pospešuje razvoj bolezenskih kali, ki se nahajajo na koži ali sluznici. Seveda postanejo marsikateri mikrobi škodljivi in zdravju kvarni šele tedaj, ko se organizem prehladi. Tako nastanejo najrazličnejše prehladne bolezni, od vnetja grla naprej pa do vseh mogočih oblik revmatizma. V kolikor je zmožnost mikrobov, da se množe in povzročajo bolezni večja, odpornost organizma pa zaradi različnih vzrokov (izčrpanost, preutrujenost, podhranjenost, alkoholizem itd.) zmanjšana, toliko bo tudi obolenje hujše in resnejše.

Vedeti pa tudi moramo, da prehlad ni v vsakem primeru posledica vpliva mrzloste in vlage na organizem. Poskusi na živalih so pokazali, da se poskusne živali nikoli ne „prehladijo“, če jih izpostavimo mrazu, razen tega pa vsi dobro vemo, da se lahko prehladimo tudi poleti in to tudi pri največji „vročini“. To pomeni, da je pri pojavu prehlada potrebna tudi infekcija.

Na podlagi obsežnih poskusov so dokazali, da obstaja šest različnih vrst virusov, ki povzročajo prehlad. Ena vrsta na primer povzroča pri človeku vnetje žrela, druga pa vnetje nosne sluznice, se pravi nahod. Če se okužimo z virusom, ki povzroča prehlad, pretéče od infekcije pa do pojava prehlada največ en do dva dni. Ker pa ta vrsta prehlada ne zaščiti človeka pred ponovno infekcijo, je možno, da bo ena in ista oseba v kratkem časovnem razdobju večkrat doživela nahod. Virus, ki povzroča vnetje sluznice v žrelu, pa potrebuje najmanj teden dni, da prodre v organizem. Seveda se pa tudi ta vrsta prehlada pogosto ponavlja.

Misljenje, da se prehlada obvarujemo, če

se zadržujemo v toplem prostoru in če se toplotno oblačimo, je napačno. Nasprotno, tako ravnanje samo razneži organizem in ko bo prišel tak človek v neugodno zunanje okolje (na pr. nagla sprememba temperature), tem prej se bo prehladil. Pred prehladom se bomo najbolj zavarovali, če utrjujemo telo s tem, da se poletni in pozimi umivamo z mrzlo vodo, da spimo pri odprtem oknu, da mnogo telovadimo ter se pečemo s športom ter sploh živimo po higienskih pravilih, se pravi, da se zmerno hranimo ter izogibamo dražil in mamil. Če je že prehlad nastopil, ostanimo doma v primerno ogreti in prezračeni sobi ter popijmo skodelico čaja ali limonade. Napačno je, jemati ob vsakem prehladu sulfonamide ali morda celo penicilin. Teh zdravil se je treba poslužiti le ob resnih primerih ter ob zdravnikovi kontroli, ko je za to podana indikacija.

Zgodi se pa tudi, da se bolniki s prehladom le varajo, ko obolijo za kako drugo hujšo in resnejšo boleznijo. Pogosti so primeri, ko bolnik pokašljuje tedne in tedne, hujša, se ponoči poti, nima pravega apetita in ima od časa do časa povišano telesno temperaturo, pa vendar misli, da se je samo prehladil ter da se mu prehlad „vleče“ od zadnje gripe, a v resnici gre za pljučno tuberkulozo. Potrebno je torej, da vsakdo, pri katerem prehlad dalje traja kot nekaj dni, vpraša za svet zdravnika. Včasih tudi zdravnik ne bo mogel točno odgovoriti, ne da bi bolnika rentgeniziral, mu pregledal kri itd.

Razlika med prehladom in nahodom ter gripo je navadno v tem, da pri prehladu, razen nahoda in lahkega glavobola, nimamo drugih težav. Prehlad traja dva do tri dni ter izgine brez posledic. Gripa poteka že teže; začne se z močno povišano temperaturo, bolnika zbada v ledjih in v križu, kašlja ter se sploh počuti slabega; bolezen traja štiri do pet dni in temperatura postopoma pada. Če se to ne zgodi, je treba pomisliti na komplikacije in poklicati zdravnika.

Dr. S. B.

Prijatelj dobre knjige

Zelo bi bilo zgrešeno, če bi rekli takole: „Ničesar ne bom več bral, ker je danes toliko slabega v knjigah in revijah!“ Čeprav ni vedno lahko razločiti, kje se skriva strup in spoznati, katere knjige naj odklanjam, je vendar treba ostati zvest knjigi. Saj smo že večkrat zapisali, da je knjiga velik vir za našo duhovno rast in oblikovanje. Zato ne v strahopetnosti kratkoma odklanjati vsega, marveč se v previdnosti in po občutljivosti oklepajati dobrega in plemenitega čtiva.

In zakaj? Že zadnjič smo omenili nekaj nagibov, ki nas naj vodijo pri izbiri dobre knjige. Dodajmo danes še nekaj dokazov, da je resen in dosleden katoličan dolžan odklanjati slab tisk.

Saj hočemo ostati zvesti veri očetov. To je vendar dediščina, ki nam je dragocena kot življenje samo. Toda ta vera ne sme biti samo dediščina, marveč naše iskreno prepričanje in vodilo vsakdanjega ravnanja.

„Nisem katoličan, ker sta bila moj oče in ded dobra kristjana, marveč, ker sem prepričan, da je to edino pravi življenjski nazor,“ tako mislimo in govorimo. Torej je naše prepričanje oprto na umske razloge in na nagibe naše volje.

Slabo čtivo more škodovati naši vernosti tako na strani uma kot na strani volje. Izpodkopa ji more temelje; ob dvomih se naš duh vznemiri, ob smešenju pa se zbega.

Človek, ki ni sam dobro izobražen v vseh vednostih — saj se profesorji ne vedo vsega — ne more zavrniti vseh ugovorov, ki jih kopičijo slabe knjige in revije proti umskemu razlogu vere. Tako je neki brezbožen list pred časom prinesel daljši članek o smrti in o življenju po smrti. Neki brezbožen profesor navaja v tem članku razne „znanstvene“ dokaze o delovanju možgan in njihov razkrajanju, kar povzroča smrt. Nadalje hoče prav tako „znanstveno“ dokazati, da po smrti ni mogoče nikako življenja duše, katere po njegovem sploh ni.

Med tisoči čitateljev tega brezbožnega lista je mnogo katoličanov, ki se še imajo za verne. Toda koliko je med temi tisoči takih, ki bi znali sami zavrniti zmoto tega članka, katerega je napisal brezbožni univerzitetni profesor? Nujno je torej, da je ob branju takega lista v veliki nevarnosti katoličanova vernost. Ker ugovora in trditve ne zna razrešiti (saj mu manjka zadostne izobrazbe), se mu zdi, da imajo trditve prav, in tako je njegova vernost omajana.

Pa tudi še tako izobraženega in trdnega katoličana more slaba knjiga zbegati in mu škodovati. Eden največjih učenjakov preteklega stoletja filozof Baltes je pisal svojemu prijatelju: „Vi veste, da je vera globoko vsajena v mojem srcu. Pa vendar ne morem prebrati nobene prepovedane knjige, ne da bi začutil, kako mi je potrebno sveto pismo, da se zopet pomirim.“ Kdor zato trdi, da njemu nobeno branje ne more škodovati, ta vara samega sebe, ali pa samega sebe ne pozna.

(Dalje prihodnjič)

ZA MLADINO IN PROSVETO

Sezona kulturnega dela

Zopet se je mladina vrnila k prosvetnemu delu; saj z izleti, potovanjem in tudi s športom v jesenskem in zimskem času ni mnogo zamude. Zato že od nekaj časa ta čas kot najbolj ugoden za sestanke, pevске vaje in pripravo kulturnih nastopov.

„Deseti brat“ v Št. Janžu

Šentjanska mladina je že skozi več let začela svojo kulturno sezono z nastopom na prostem ob priliki jesenskega žegnjenja sredi septembra. Letos pa je opustila nastop ob tej priliki, ker smo v poletju itak imeli veličasten mladinski dan na lepem prostoru za farno cerkvijo. Vendar pa smo hoteli že v oktobru nastopiti, pa zaradi zaposlenosti nekaterih igralcev ni bilo mogoče. Pripravili smo ljudsko igro „Deseti brat“, dramatizirano po znani ljudski povesti slovenskega pisatelja Josipa Jurčiča.

Čeprav so „Desetega brata“ že igrali v Št. Janžu tudi po zadnji vojni, je bilo zanimanje zanj veliko. Ljudska igra se vedno vleče in naše ljudstvo se pač še najboljše počuti, če se mu nudi kulturni užitek v tradicionalni obliki. Tudi igralci so radi doprinali žrtve številnih vaj pozno v noč, kar je vsekakor hvalevredno. Opažamo namreč, da se med mladino vedno bolj zgublja razumevanje in veselje za dramatično, čemur je mnogo kriv kino oz. televizija.

Zadnjo nedeljo zvečer je končno nastopila naša farna mladina na odru pri Tišlerju. Kljub slabemu vremenu je bila dvorana napolnjena domačinov in gostov. Ker je igra „Deseti brat“ precej dolga, so igralci še kar točno začeli z nastopom.

Vsebinska igra je povzeta iz življenja naših ljudi v časih, ko so se gospodarili na graščinah grajski gospodje. Pa tudi kmečki ljudje so živeli svoje skromno življenje v vaški skupnosti, ob medsebojnih sporih in gostilniških dogodivščinah. Ob vedno večjem propadanju grajske gospode se je kar dobro uveljavljala človek iz kmečkega stanu. Lovro Kvas, kmečki študent in Marijan, grajski sin sta predstavnika tega dogajanja. Posebno pa označuje „Desetega brata“ čudovit prikaz vaških tipov tedanjega časa. Deseti brat je veren odraz tedanje dobe in razmer, drugi original igre pa je Krjavelj, ki je „hudiča presekala na dvoje“. Tudi ostali kmečki tipi zelo dopolnjujejo slikovitost igrske vsebine. Razume se pa tudi, da brez ljubezenskih zapletov med

Manlico ter njenima častilcema ni ljudske igre. Dramatično je ta igra močno živahna. Zlasti drugo dejanje, ki se odigrava v vaški gostilni pri Obrščaku, je eno najbolj znanih prizorov v slovenski ljudski igri.

Naša farna mladina je prav dobro podala igro in nad dve uri nudila gledalcem zares mnogo užitka. Podoba vaškega bajtarja Knjavlja nam bo še dolgo ostala živa v spominu, pa tudi Martin - deseti brat ter Dolef - propadel grajski človek, sta nas zelo zadovoljila. Poleg starejših igralcev je tokrat nastopilo več mlajših, skoraj začetnikov, kajti igra zahteva mnogo igralcev; pa tudi ti so kar dobro rešili svoje vloge. Gledalci so to potrdili s splošno pohvalo in velikim sodoživljanjem dejanja.

„Nevesta iz Amerike“ v Glinjah

Na Trati pri Cingelcu imajo lepo dvorano, v kateri je bilo pred leti igranih mnogo lepih iger. Zadnja leta pa je igrsko delovanje v tem okolju precej ponehalo. Le včasih se pride kakšno gostovanje, kateremu pa se domačini še kar radi odzovejo.

Že letos spomladi pa se je odločilo nekaj deklet farne mladine, da pripravijo v dvorani pri Cingelcu našim materam v čast majhno prireditev, pri kateri naj bi sodelovali tudi otroci. In res se je sredi maja vršila zopet po nekaj letih prireditev, katero so pripravili domačini. Igrale so igro Milke Hartmanove „Gruda“ ter predvajali vrsto otroških nastopov ter pevskih točk. Kar dobro uspela prireditev je navdušila gledalce, še bolj pa igralke same.

Za praznik Kristusa Kralja pa so farna dekleta zopet pripravila skromno prireditev s pevskimi in govornimi točkami ter veseloigro prof. Mlakarja „Nevesta iz Amerike“. Ker pa je na praznik Kristusa Kralja bilo izredno slabo vreme, je bila prireditev prestavljena na zadnjo nedeljo. Tudi tokrat nam vreme ni bilo naklonjeno, a je bil obisk še kar zadovoljiv.

Na sporedu so bile najprej govorne in pevске točke. Poganičev študent je najprej podal zelo doživeto deklamacijo Kristusu Kralju, nato pa so dekleta zapele v dvo-spevu nekaj priložnostnih pesmi.

Veseloigro so dekleta prav lepo podala. Pohvaliti je predvsem to, da so zares dobro znale vloge. Ker so vse še bolj novinke, se je sicer poznalo še nekaj nerove, a je bilo mogoče ugotoviti, da so v nastopu že močno napredovale. Splošno odobrava-

sem ga zaman iskal. Ali izvirajo vaše neprijetnosti od časa, ko ste se odločili za povratek?”

„Da, tako je,“ je ponižno pritrdil duhovnik.

„In ali je vaše svarilo prišlo iz Kitajske?”

„Da.“

„Od kakega Kitajca?”

„Od mandarina Yen-Sun-Yata.“

„Yen-Sun-Yat! Ti moj Bog! Ta vas je posvaril, da opustite svoj poset? In vi zame-tujete njegov nasvet? Poslušajte me!“ Smith je bil zdaj ves vznemirjen, oči so mu sijale, njegova vitka postava je bila nenadno čudno napeta in prožna. „Mandarin Yen-Sun-Yat je eden izmed Sedmorice!“

„Ne razumem vas, Mr. Smith.“

„Že mogoče. Današnja Kitajska ni ona, kakršna je bila v letu 1898. Zdaj je ogromen tajni stroj in Ho-Nan je eno od njegovih najvažnejših koles! Toda ako je ta dostojanstvenik, kakor jaz razumem, vaš prijatelj, venjemite mi, da vam je rešil življenje! Da niste imeli tega prijatelja na Kitajskem, bi bili zdaj že mrtev mož! Cenjeni sir, vi morate njegov nasvet sprejeti!“

Tedaj se je prvič, odkar sem spoznal prečastitega J. D. Elthama, pokazal v njem „župnik Dan“. „Ne, sir!“ je odvrnil duhovnik s presenetljivo spremenjenim glasom. „Pozvan sem v Nan-Yeng. Le Eden je, ki me lahko odvrne od potovanja.“ Zmes globoke duhovne častiljivosti in srdite divjosti v njegovem glasu je bilo nekaj, čemur še nisem slišal podobnega.

„Potem je še Eden tisti, ki vas lahko ščiti,“ je zaključil Smith, „zakaj, pri Bogu, no-

Otroški
kotiček

Železna kura

(Pripovedka iz Kanalske doline)

Pri Ukvah stoji gora, ki se imenuje Čeva. V tej gori so kopali v starodavnih časih zlato rudo. Našli so tam zares obilo zlata. To bogastvo pa je ljudi tako prevzelo, da so postali prevzetni in hudobni.

Tedaj je živela v Ukvah revna vdova, katere edino premoženje je bila stara bajta in ena kravica.

Nekoč so si izmislili prevzetni rudarji prav surovo šalo. Poslali so vdovo v bližnjo Volčjo vas, da jim prinese neko malenkost. Medtem ko je bila zdoma, so ji zaklali kravico, kožo pa nagatili s slamo in jo postavili k jaslom.

Ko se je vdova vrnila in opazila grdo delo rudarjev, jo je prevzel obup in mislila je samo še na maščevanje. Šla je v Naborej v fužino in tam dala skovati železno kuro. Ko je bila narejena, se je podala z njo na Čevo, vrgla ponarejeno kuro v rudnik in izrekla tole kletev: „Predno ta kura ne bo znesla jajca, naj se ne najde nobena zlata ruda več!“

In res! Ta kletev se je izpolnila. Od tistega časa rudarji niso našli več nobenega zrnca zlata do današnjih dni. Rudarji so se trudili in kopali in kopali, ali vse je bilo zaman.

Pripomba: Ukve so vas v Kanalski dolini. Kanalska dolina je pripadala do konca prve svetovne vojne Avstriji, potem pa je bila priključena Italiji. M. T.

nje jim naj bo zagotovilo, da smo bili z njimi zadovoljni. Prav iz srca smo se nasmejali in hvaležni smo našim dekletom za njihov trud.

Tudi ob koncu so dekleta še v zboru zapela mladinsko „Zmagala si“ in „Povsod Boga“, naš znani kitanski duet pa je zapel še par priložnostnih. Glinškim dekletom želimo vztrajnosti in veselja do odrske umetnosti.

Zar teh planin, sijajna tega neba,
zvonovi od vseh strani, kot da zemlja
poje,

kot da skrivnosti svojega srca
govori med otroke svoje.

Oton Zupančič

KRIMINALNI ROMAN

Prevedel:
AVGUST PETRIŠIČ

9. NADALJEVANJE

Nihče ni znal popisati tega nočnega obiskovalca, vendarle smo pa našli njegove sledove, kar moram priznati. Potem sem pa dobil — nekakšno, rekel bi, svarilo. Moj položaj je svojevrsten — čisto poseben. Tudi moja hčerka je videla tistega klateža onstran rimskega zidu in spoznala, da je rumen človek. Tisti pripetljaj v vlaku, ki je sledil tik za prejšnjim, me je napotil, da sem se obrnil na policijo, dasi nisem hotel vleči stvari v javnost.

Nayland Smith je stopil k oknu in gledal čez položno livado, na katero so padale sence zasajenega grmičevja. Nekje je tegobno tulil pes.

„Vaše utrde navsezadnje niso nezavzete, kajne?“ je vprašal iznenada. „Ko smo šli nocoj gor, nam je Mr. Denby pravil, kako je njegov ovčar pred nekoliko nočmi poginil.“

Duhovnikovo obličje se je stemnilo. „Res je, da nas je to preplašilo,“ je priznal. „Toda sem bil nekaj dni v Londonu in za časa moje odsotnosti je prišel sem Vernon, ki je privedel s seboj psa. Tisto noč, ko je prišel, je pes lajajoč zdirjal v grmičevje in se potem ni vrnil. Vernon je vzel svetilko in ga šel iskati. Našel ga je med grmovjem

SKRIVNOST

de. Fu - Mančija

negibnega. Uboga žival je imela glavo strašno obtočeno.“

„Vrata so bila zaklenjena,“ je segel v besedo Denby, „in nihče ni mogel zapustiti posestva brez lestve ali pomagača, ki bi mu pomagal. Toda nikjer ni bilo nikakega znaka ali sledu kakega živega bitja. Edwards in jaz sva preiskala sleherni kotiček.“

„Od kdaj ima ta pes zunaj navado tuliti?“ je vprašal Smith.

„Od smrti Rexa,“ je urno odvrnil Denby. „To je pa moj buldog,“ je pojasnil duhovnik, „in privezan je na dvorišču. Nikdar ne sme na to stran hiše.“

Nayland Smith je stopal brez cilja sem in tja po knjižnici. „Zal mi je, da moram dregati v vas, Mr. Eltham,“ je rekel, „toda kakšne vrste je bilo tisto svarilo, ki ste ga omenili, in od koga je prišlo?“

Eltham se je precej časa obotavljal. „V svojih nekdanjih prizadevanjih sem imel precej nesreče,“ je slednjič odgovoril, „da se zavedam, da me boste grajali, ako vam povem, da se pečam z mislijo, nemudoma se vrniti v Ho-Nan.“

Smith se je zasukal, kot da bi ga sprožila vzmet. „Torej se vračate v Nan-Yang?“ je zaključil. „Zdaj razumem! Zakaj mi niste tega že prej povedali? Saj to je ključ, ki

P ~ I ~ S ~ A ~ N ~ O

B ~ R ~ A ~ N ~ J ~ E

NA SONCU IN NA MORJU:

4. nadaljevanje

Češnjeva rakija, zdravilo proti revmi

(Z bralci našega lista kramlja Alojzij Vavti, selski župnik)

Čedna enonadstropna hiša je bila pred nami. Iz prijazne kuhinje se je slišala iz radia italijanska oddaja. Debeli Juro je bil vidno vesel našega obiska, enako tudi njegova suha in tenka žena. Sedli smo pred hišo pod zeleno lopo ob vodnjaku. Spotili in užejali smo se pri hoji navzgor. Obšel sem Jopico, ki sem jo k sreči vzel s seboj. Nekemu gospodu pa je začasno posodil debeli Juro svoj jopič. Liter črne s kozarci je kmalu stal na mizi, da nam pa pijska ne bi škodila, smo za podlago prigriznili kruha.

Ob našem razgovoru z debelim Jurom smo mislili, da se morda malo več hvali, kot je resnica. Pa ni bilo tako. Pogled na hišo in obdelane vinograde in šipe trave nam je dokazoval, da je Juro res napreden gospodar. K hiši se je priženil. Žena pa mu je umrla in mu zapustila le eno hčerko. Oženil se je v drugič. Žena mu po obilnosti telesa ni podobna, pač pa po marljivosti. Hčerka je že poročena in ima dve ljubki djevojčici. Med našim obiskom sta obe prišli k nam in se oklenili Jura z vso otroško navezanostjo in Juro je tudi bil kar ves mehak in blažen ob svojih vnukinjah. Vse je pričalo, da vlada v hiši srečno družinsko življenje.

Kako da more pri svoji starosti vse polje in vinograde tako vzorno obdelati, smo hoteli vedeti.

Vzel je k sebi brata in sestro. Brat je popolnoma gluhom in tudi sestra v precejšnji meri, a oba sta pridna delavca. Tako morejo vse vinograde vsako pomlad 80 cm globoko prekopatiti, gnojiti, trte pri-vezovati, jih pravočasno brizgati, zato pa tako rodijo.

V vodnjak imajo napeljeno deževnico s streh. Ali se vam vda nič ne usmrdi in ali je ne zmanjka: sem hotel vedeti.

Vodnjak je urejen tako, da mora deževnica teči skozi pesek, da se tam očisti. Vodnjak je zaprt, da se ne onesaži. Zmanjka pa vode ne, če jo pametno porabljamo. Voda je treba štediti dokler je še v vodnjaku, ne še le potem, ko je zmanjka!

Se marsikaj nam je pripovedoval iz mladih dni. V kakem siromaštvu so živeli doma. Kako je morala mati natovoriti nase težko butaro drv in jo nesti dol v mesto na prodaj, da je potem s tistimi par krajcarji kupila hlebec kruha za otroke, ki so jo doma lačni čakali. Sedaj je dela in jela dovolj. Skoro dve uri smo se mudili ob domu debelega Jura in si tudi ogledali nje-

govo gospodarstvo. Kupil sem še pol litra češnjeve rakije za zdravilo proti revmi. Pokazal nam je boljše pot navzdol proti mestu in nas vabil, naj ga še obiščemo. Poslovili smo se od prijazne žene in res zani-mlivega korenjaka Jure. Pot navzdol je bila tlakovana z grobim kamenjem in se je mestoma spuščala niže v stopnicah. Vo-ziti bi po njej ne mogli, za osle, ki so tam edino prometno sredstvo, pa je kar dobra.

Ob kamniti ograji je naslonjen nanjo po-

Rumeno listje divjega kostanja je nepre-stano padalo na nizek breg ob potoku. Listje je v jesenskem vetru otožno šumelo. Sonce je z utrujenimi očmi zrl v to plast odmrlega listja in ga s poslednjim večernim bogastvom zlatilo.

Bajta, lesena in razdrapana, je komaj še stala in dajala streho ženi in peterim ne-doraslim otrokom. Bajtarico je mož zupu-stil in z nekaj dolga zapustil še ta živi dro-bič. Bajta je kot zbegana, premrla starka stala ob potoku pri cesti.

Bajtarica je splaknjevala perilo v mrzli potočnici ob kostanju. Močnejše in silnejše je pihal verer, se zaganjal v suho listje in ga odnašal v vodo. Valčki so ga odnašali. Žena je stekla po grablje, da bi nagrabila suhega listja za steljo edinih koz. Koz je v napol podrtim hlevu neprestano meketala. Dva otročička sta se pripodila in tekla za listjem, ki je v vetru pred njima plesalo in drvelo tja za bajto.

Po cesti ob potoku je trudno stopal tu-jec, s culo na rami. Ko je obstal pri baj-tarici, ki je spravljal, boreča se s silo ve-tra, listje v košaro, jo je samo z bliskom je-nih oči pogledal. Žena ga je pozdravila:

„Dober večer, očka!“

„Nič dober večer!“ — je tujec revsnil in nato nadaljeval z nizkim glasom:

„Pusti mi vsaj toliko listja, da se usedem nanj in si odpočijem!“ — vrge je culo na breg in se usedel v kupec listja, ki je še ostalo pod kostanjem.

„Jej, popotni mož, kako si nasajen! Ali si mar v koprihah spal in z levo nogo vstal?“ — ga je bajtarica podražila. To ga je še bolj razdražilo in je kar bruhal iz sebe:

„Se ti me pikaj, baba neumna! Dovolj

čival krepek fant. Nesel je domov v plo-čevinasti brenti vodo, kakih 30 litrov. Men-da niso imeli pri hiši osla, da je moral sam biti za osla in nesti tako težko daleč navzgor. Ni čuda, da je moral počivati! Kako lahko se godi nam, ki odpremo samo pipo in je voda že tu!

Češnjevo rakijo sem srečno prinesel do-mov na Koroško in jo vsak dan dvakrat rabim. Pa res čisto nič za grlo, marveč sa-mo po nogah. In zdi se mi, da je debeli Juro le ni zastoj hvalil kot zdravilo. Če mi revmo prežene ali vsaj omili, mu bom pisal zahvalno pismo in njegovo rakijo razglasil po svetovnih časopisih kot učinkovito, zra-ven pa zelo poceni zdravilo zoper to nad-logo!

Konec

Jesenska slika

težko nosim križ po tej prekleto dolgi cesti že tri dni. Drugi se mogočno vozijo s ko-čijo, biciklji ali z vlakom; pr' moj d... jaz pa se še na gnojni voz usesti ne morem; kaj še le, da bi se z vlakom vozil. Seveda, kdor denarja nima, naj „vrag“ kamenje tol-če, da si podplate „znuca“ do kosti. Ko pa prideš k hiši, pa te siti ljudje pred hišo od-pravijo s skorjo kruha in kislim moštom. He, je to življenje?“

Bajtarica je z grabljami podržala listje v košari, da bi ga ji veter ne odnašal in mirila je moža:

„Mož, nič se ne jezite, bo že bolje, bo že bolje!“

„Nič ne bo bolje!“ je mož odgovoril. Kdaj že je bilo za reveža kaj dobrega? Nikoli! Dobroto polžižejo bogati ljudje!“

K potoku sta prišla otročiča, začude-no gledala moža, ki je kot „kup predlanske nesreče“ sedel na kupu listja. Tedaj, ko je oddal z izbruhom grenkih tožb nekaj teže iz srca, je utihnil. Bajtarica je pobrala košaro z listjem in grablje, namerila korak čez ce-sto k bajti, a se je obrnila nazaj k možu in ga povabila na okrepčilo. Mož ji je s tem-nim pogledom sledil. Menda ni slutil, da se bo v tej borni bajti ogrel ob toplim ognji-šču. V štedilniku je ogenj prijetno praske-tal in sušil bome srajčke otrok... Bajta-rica je na štedilnik postavila kozjega mle-ka in nato segretega pred moža, s kosom črnega kruha s sirom namazanega. Tujec je oboje hlastno použil. In ko je popil še merico dobrega tepkovca, se mu je razve-zal od slabe volje „primojd — šeni“ jezik. Nasmehnil se je in nekako — v upravičilo pred ženo in morda sebi v tolažbo rekel:

„E, se bo že še obrnilo, vse bo še bolje!“

„Vse se na bolje obrne, če sami narobe ne obračamo!“ — je pomoderala žena in nadaljevala:

„S slabo voljo in pridušanjem si mnogo pokvarimo. Kletev je slaba setev in prazna žetev!“

Žena se je zavedela dobrega učinka svojih besedi. Ponosno je, z glavo pokonci stopa-la po kuhinji in obešala na napeto vrv še ostalo perilo. Tujec je bil vidno v zadregi. Spet mu je beseda zastala, le dolg požirek mošta je pretrgal tišino.

Mučnega položaja ga je rešil ropot coklic v veži. V kuhinjo je tedaj prištrkljalo že v mraku. petero otrok: dva mala strahova, ogrnjena v prevelike jopiče in trije večji s šolskimi torbami, ki so bile kot vreče iz domačega prta. Zadnji trije so se vračali iz šole od popoldanskega pouka, lačni in pre-mraženi. Nekaj časa so tujca radovedno in nezaupno gledali, nato pa se je v mater vsul plaz prošnji:

„Mama kruha, lačen sem — lačna sem!“

Žena je narezala pet kosov kruha in po-stavila med nje slamnico sladkih tepk. De-setero rok se je mešalo in prerivalo v skle-di s hruškami; vsak je hotel dobiti najbolj sočno in mehko tepko, žena pa je možu smehljaje rekla, ko je pokazala na otroke:

„Poglejte, mož, to je mojih petero križev. Vse te je moj mož naložil na moje rame. Pa niso pretežki, ker jih z dobro voljo in z ljubeznijo nosim!“

Tujec je sedaj vstal in se poslavljaj. Ko je bajtarici podal roko in se ji zahvalil za pokrepčilo, je imel rdeče obrobljene, vlažne oči. Ostre gube na obrazu so se mu zrahljale. Otrokom pa je dejal:

„Otroci, le radi imejte mamo in ubogajte jo, boste pa bolj srečni in zadovoljni kot sem jaz!“

Tujec je počasi, sklonjen odhajal. Obraz mu je obsijalo ganotje, dokaz duševnega prevrata po velikem, pomembnem dogodku. Morda se je v tej ubogi bajtarski družinici spomnil svojih otroških let v toplem gnez-decu pri materi...

Pripiš: Žena, ki mi je ta dogodek pripo-vedovala, je naposled približno takole re-kla:

„...vedela sem, kakke čudeže dela do-brota: kletev obrne v molitev, jok spremeni v smehljaj...!“

M. H.

»Zakaj pa že odhajate? Ali vam pri nas ni všeč, naša okolica, ta prekrasna flora (rast-linstvo)?«

»O, da, flora je prekrasna — toda ta vaša favna (živalstvo) mi vso noč ne da miru.«

Smith,“ je dejal, „toda prav zato mi uga-jate. Presodil bom svoj položaj ponovno in se jutri o tej zadevi še enkrat z vami porazgovoril.“

Tako je torej šla vihra mimo nas. Ven-dar pa nisem nikoli bolj ko v tistem tren-utku občutil nekega morečega občutka ne-znanske nevarnosti — neke neznane zle sile... Ozračje v Redmoatu je bilo nasi-čeno z orientalsko slo, ki je prepojila ozrač-je kakor kak zlovešč vonj. In tedajci je pre-sekal tišino presunljiv krik — krik ženske v najgrozovitejšem strahu.

„Moj Bog, Greba!“ je šepnil Eltham.

Stvar v grmičevju

V kakem redu smo zdrveli dol v sprejem-no sobo, se ne morem domisliti. Vem pa, da sem prvi skočil čez prag in si ogledal Miss Elthamovo, ki je ležala na tleh v pro-storu med francoskimi okni.

Okna so bila zaprta in zapahnjena, ona pa je ležala s stegnjenimi rokami v predelu, ki so ga mejila okna. Sidel sem se čez njeno. Nayland Smith je bil ob mojem ko-molcu.

„Pojdi po mojo torbo,“ sem velel. „One-svestila se je, nič hudega ni.“

Njen oče je blede in s plašnimi očmi po-tiho stopal sem in tja in nerazumljivo mr-mral; toda uspelo mi je pomiriti ga. Nje-gova hvaležnost je bila slovesna, ko sem dal dekletu preprosto okrepčilo, nakar se je osvestilo in drhte odprlo oči. Takrat nisem hotel dovoliti nikakega pozvedovanja, pa se je hčerka, oprta na očeta, umaknila v svojo sobo.

Minilo je kakih petnajst minut, ko je po-slala pome. Šel sem s sobarico v osmero-kotno sobo in Greba Eltham je stala pred menoj; stij sveče ji je božal mehke poteze na licu in se blestel v gostih pramenih nje-nih rjavih las.

Ko mi je odgovorila na prvo vprašanje, se je v precejšnji zmedenosti obotavljala.

„Zelo rad bi vedel, kaj vas je prestra-šilo, Miss Eltham.“

Vgriznila se je v ustnico in bojazljivo pogledala proti oknu. „Skoro se bojim po-vedati očetu,“ je takoj odvrnila. „Menil bo, da si vse domišljam, toda vi ste bili tako ljubeznivi, da vam povem. Videla sem dvojce zelenih oči! Oh! Gospod doktor, zrla so vame s stopnic, ki vodijo na livado. In sijale so kakor mačje oči.“

Besede so me nenavadno presunile. „Ali ste gotovi, da ni bila mačka, Miss Eltham?“

„Oči so bile prevelike, gospod doktor. Ne-kaj strašnega, nekaj groznega je tičalo v njih. Sama sebi se zdim neumna in beda-sta, da sem se v dveh dneh dvakrat one-svestila. Toda mislim, da je temu kriva ta negotovost. Oče meni“ — postala je očar-ljivo zaupljiva, kakor mnogokrat ženske, ki govore z rahločutnim zdravnikom — „da smo tu zaklenjeni in tako varni pred čer-mer koli.“ S skrbjo sem opazil, da je spet živčno vzdrltela. „Toda od našega povrat-ka semkaj je moral še nekdo drug biti v Redmoatu!“

„Kaj menite, Miss Eltham?“

„Oh, sama prav ne vem, kaj menim. Kaj vse to pomeni? Vernon mi je pojasnjeval, da streže neki strašni Kitajec Mr. Naylan-

du Smithu po življenju. Toda če hoče isti mož umoriti tudi mojega očeta, zakaj tega še ni storil?“

„Ne razumem vas.“

„Seveda, razumljivo. Toda — tisti človek v vlakcu. Čisto lahko bi naju bil oba ubil! In — snoči je bil nekdo v očetovi sobi.“

„V njegovi sobi?“

„Nisem mogla spati in sem slišala, kako se je nekaj premikalo. Moja soba je takoj zraven. Potrkala sem na steno in zdrami-la očeta. Nekaj je moral biti, in sem de-jala, da je moralo biti tuljenje psa, ki me je zbudilo.“

„Kako bi kdor koli mogel priti v njego-vo sobo?“

„Ne morem si misliti. Prepričana pa sem, da je bil kak možki.“

„Miss Eltham, vznemirjate me. Kaj me-nite?“

„Mislim si boste, da sem neumna žrtev živcev, toda mogoče je, da medtem, ko z očetom nisva bila v Redmoatu, niso z do-voljno previdnostjo skrbeli za obrambne na-prave. Ali je kje kak stvor, kakšna velika žival, ki bi lahko splezala po zidu gor do okna? Ali pa poznate kakšno žival z dol-gim, tankim truplom?“

Za trenutek ji nisem odgovoril, pač pa motril njeno zalo lice in njene živahne mo-drosive oči, ki so široko odprte zrla vame. Ta ni bila ena tistih živčnih oseb. Imela je čisto polt in od sonca ožgan vrat; njene okrogle in trdne lehti so imele zdravo bar-vo in imela je gibko postavlo mlade Diane, ki ji ni bilo videti, da bi ji slabokrvna šib-kost povzročala bolestne sanje. Bila je pre-

plašena; sicer pa, kdo ne bi bil? Toda že sama misel na tisto stvar, za katero je me-nila, da je v Redmoatu, ne glede na prika-zen zelenih oči, je morala zrušiti živce.

„Ali ste videli kak tak stvor, Miss Eltham?“

Spet se je obotavljala, povesila pogled in sklenila konce prstov. „Ko se je oče zbudil in me poklical, da bi zvedel, zakaj sem tr-kala, sem pogledala skozi okno. Mesečina je zajela pol trate v senco in v tisto senco je šti hip zginito nekaj — nekaj, kar je bilo rjave barve in zraslo iz več delov!“

„Kakšno velikost in obliko je imelo?“

„Gibalo se je tako naglo, da si nisem mogla ustaliti predstave o obliki; dobro pa sem opazila, da je švignilo šest nog čez travo!“

„Ali ste kaj slišali?“

„Samo zašelestelo je, potem pa je bilo tiho.“

Vprašujoč je obrnila pogled vame. Njeno zaupanje v moje razumevanje in sočustvo-vanje je bilo kaj razveseljivo, dasi sem ve-del, da sem ji le spovednik.

„Ali si lahko kaj mislite,“ sem rekel, „kako je prišlo do tega, da ste se včeraj v vlakcu zbudili, dočim se vaš oče ni?“

„Šla sva v okrepčevalnico pit kavo, ki je pa na nekaj način morala biti zastrup-ljena. Jaz sem jo komaj pokusila, ker mi je okus bil neprijeten, oče pa je star po-potnik in je izpraznil vso skodelico.“ Spo-daj se je oglašil Elthamov glas.

„Gospod doktor,“ je rekla naglo, „kaj mi-slite, mu nameravajo kaj storiti?“

(Dalje prihodnjič)

ZA GOSPODARJE:

Gnojenje travnikov

Travnike gnojimo vsako leto s fosforom in kalijem, kar pomeni, da moramo dodajati travniški ruši žlindro ali superfosfat in kalijevo sol.

Z dušičnimi gnojili gnojimo travnike pravzaprav samo tedaj, če slabo uspevajo detelje in če je pomanjkanje krme, čeprav smo dodajali ustrezne količine fosfora in kalija.

Nitromonkal je tisto dušično gnojilo, ki nam bo pomagalo spomladi pri slabših, a po prvi košnji pri bujnih travnikih.

Navada je, da uporabljamo namesto posameznih umetnih gnojil mešana gnojila (nitrofoskal) v določenem razmerju glede na dušik, fosfor in kalij.

Z žlindro in kalijevo soljo gnojimo od jeseni do spomladi, s superfosfatom pa spomladi, da bi gnojila čim bolj učinkovala.

Ni običaj, da bi travnike dodatno gnojili s hlevskim gnojem, ker nam koristneje služi na njivah ali na vrtu. Če pa bi imeli odveč hlevski gnoj, potem bi gnojili z njim jeseni predvsem na slabih ali redkih travnikih.

Najboljše, učinkovito gnojenje travnikov bomo dosegli s kompostom, ki ima trajen učinek. Zavoljo tega bomo stalno in vztrajno zbirali vse, kar sodi na kompost. Kompost je znano gnojilo, ki nadomesti vrednost gnoja. Pripravili ga bomo iz raznih odpadkov z vrta, polja in kuhinje.

Gnojnica je za travnike dobro gnojilo, seveda, da obvezno dodajamo zemlji še fosfor-

na gnojila, ker bi v nasprotnem primeru pokvarili rušo.

Med oskrbovalne ukrepe travnikov prištevamo vsakoletno čiščenje, brananje, valjanje in ravnanje neravne površine.

Če hočemo, da bo ruša uspevala, jo moramo vsaj enkrat letno očistiti. Zbrane ostanke ne bomo zažgali, temveč jih spravili na kompostni kup.

Čistiti moramo tudi vse jarke in naprave za osuševanje oz. namakanje. Z brano bomo v spomladanskem času poravnali sveže in obrasle krtine in mrjavlišča ter zdrobili vse ostanke hlevskega gnoja ali gnojil.

Z valjarjem bomo pritisnili rušo k zemlji, če jo bo dvignil mraz. Z valjanjem pa moramo počakati toliko časa, da se zemlja primerno osuši, sicer bi jo preveč stlačili. Valjati pa ne smemo, ko je zemlja še zmaznena ali ko so rastline že porasle.

Hidrocentrala na Donavi

Desetletja so ljudje ob Djerdapu čakali, kdaj se bodo človeške roke spopadle in sprijele k klisuro (skalovito sotesko) med Jugoslavijo in Romunijo, skozi katero se prebija reka Donava. Čakali so, zakaj reka, ki bi lahko dajala na tisoče kilovatov električne energije, je tekla nezajezena. Stevilne in nevarne pečine in nevarni podvodni grebeni pa so ne samo ovirali plovbo, temveč jo tudi zmanjševali.

Desetletja so prešla, toda leto 1964 pomeni začetek konca starega in začetek novega Djerdapa (izg. džerdapa). V tej klisuri, ob Donavi od Sipa do Gura Vaja so se namreč začela velikanska dela. Ne samo na jugoslovanski, tudi na romunski strani vzdolž reke Donave, ker sta se Jugoslavija in Romunija dogovorili, da bosta skupaj uredili hidroenergetski in plovni sistem na Donavi v Djerdapu. Vse, kar bodo zgradili na tem odseku Donave, bo resnično — velik na Donavi.

Na loku, ki ga napravi Donava na meji med Jugoslavijo, Romunijo in Bolgarijo, so južno 2 km od Sipa, kjer se Donava prebija izmed Miroča in zadnjih otenkov Transilvanskih Alp, začeli graditi čez Donavo jez, ki bo po velikosti drugi v Evropi: visok bo 54 metrov, dolg pa 1200 metrov. Z zajezitvijo bo nastalo veliko zbirno jezero, ki bo preplavilo več naselij in bo dolgo 180 km. Z zajezitvijo reke bosta dosežena dva namena:

olajšana bo plovba po Donavi (zdaj traja vožnja skozi Djerdap 105, potem pa bo le 12 do 15 ur), ker ne bo več podvodnih grebenov;

velike količine vode, ki se bodo zbirale v umetnem jezeru, pa bodo izkoristili za pogon dveh hidroelektrarn, izmed katerih bi imela vsaka po šest velikih agregatov;

turbine, velike po 10 metrov, bodo v vsaki minuti požrle 780 m³ vode.

Kakšen bo Djerdap leta 1971, ko bo popolnoma zgrajen? Ko bodo ladje s tokom Donave priplule 2 km niže od vasi Sip, se bodo ustavile pred 54 metrov visokim jezero, ki se bo raztezal čez široko reko (vrh jezu bo asfaltna cesta). Na vsaki strani jezu bo poleg hidroelektrarne tudi 300 m dolg in 30 m širok bazen, v katerega bo ladja zaplula. Za njo se bodo odprla jeklena vrata na drugi strani bazena in ladja bo odplula po 18 do 32 metrov nižji gladini vode izpod jezu. Voda bo dotekala v bazen in iz njega skozi predore v betonskem zidu. Plovba bo potem lažja in hitrejša kot sedaj. Na vsaki strani jezu bo hidroelektrarna s šestimi agregati. Ker bo imelo jezero zmeraj isto gladino, bo tudi proizvodnja električne energije dokaj enakomerna. Računajo, da bosta obe elektrarni dajali nad 10 milijard kilovatih ur električne energije; polovico bo pripadalo Jugoslaviji, polovico Romuniji.

Seveda prinaša ureditev Djerdapa tudi nove koristi in možnosti za razvoj novih luk ob Donavi, zlasti pa za turizem. Vendar bo voda iz ogromnega jezu zalila precej naselij. Računajo, da bo moralo zapustiti svoje sedanje domove v Jugoslaviji okrog 10.000, v Romuniji pa 15.000 ljudi.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

CELOVEC

PONEDELJEK, 16. 11.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda slovenskih oddaj. — Žena in dom — 18.00 Športni obzornik. — TOREK, 17. 11.: 14.15 Poročila, objave. — Poje mešani zbor iz Škofič. Spared: Roža, K oknu pridem, Med cveticami po logu, V dolini prijetni, Rož, Podjuna, Zila. — Korški kulturni pregled. — SREDA, 18. 11.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. Voščila. — ČETRTEK, 19. 11.: 14.15 Poročila, objave. — Gledališka publika (II) (Nadaljevanje predavanja prof. Marijana Rusa o gledališču, igralcih, kritikih in gledalcih.) Moč, ki vleče ljudi v gledališče je — na kratko povedano — v tem, da človek čuti potrebo gledati in biti navzoč tam, kjer se nekaj posebnega dogaja. Radovednost je tista mala slabost, katero gledališče izkoristi. Hrepenimo po „hrani“, ki je v gledališču pravilno prirejena, zgoščena in zadostna. V zadostitvi teh želja in pa v potrebi, da bi s ploskanjem in odklonitvijo sodelovali, je treba iskati prenosne gledališča. — vsaj kolikor publiko zadeva. — PETEK, 20. 11.: 14.15 Poročila. Objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Deželne vesti iz ljudstva za ljudstvo. Na obisku pri Vivoslovem očetu v Lobniku. — SOBOTA, 21. 11.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. Voščila. — NEDELJA, 22. 11.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 13. novembra, ob 19.30: Die Gold'ne Meisterin (Zlata mojstrica); 5. predst. za abonma — F in GWG — petek; 3. predst. za GWK in podeželski petkov abonma. — Sobota, 14. novembra, ob 19.30: Die Landstreicher (Potepuhi). — Nedelja, 15. novembra, ob 15. uri: Das Konzert; 3. predst. za podeželski nedeljski abonma. — Torek, 17. novembra, ob 19.30: Durch die Gartenmauer (Skozi vrtni zid) — gostovanje iz Basla, z Georgom Bucherjem. — Sreda, 18. novembra, ob 19.30: Die Gold'ne Meisterin — zaključena predstava Delavske zbornice. — Četrtek, 19. novembra, ob 19.30: Othello (premiera) — opera; 6. predst. za D-abonma in za GWG-četrtek, 4. predst. za GWK in podeželski četrtek abonma.

KMORNI ODER

Sobota, 14. novembra, ob 19.30: „Feigen, Datteln und Gewehre“ (Fige, datlji in puške). — Nedelja, 15. novembra, ob 19.30: isto.

Za vse predstave velja prosta prodaja vstopnic in abonma.

Mali oglasi

Slovenec, zaposlen v Kanadi, kanadski državljan, 38 let star, temnolas, ljubitelj glasbe in petja, želi zaradi ženitve spoznati dekle, ki tudi rada poje in je zavedna Slovenka in dobra gospodinja, stara 28 do 35 let. Vdove niso izključene. Pripravljen bi bil, po nekaj letih se za stalno preseliti v Avstrijo. — Ponudbe poslati na upravo „Našega tednika — Kronika“ pod geslom „Značajna“.

Izredno močan padec cen za pralne stroje in sesalce za prah pri

električnem podjetju

Ing. A. Schlapper

Št. Jakob v Rožu

HOOVER - proizvodi so izvrstni v kakovosti in senzacionalni v ceni.

Neobvezna predvajanja ob vsakem času.

Ure, nakit in drugo pri urarskem mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9

Popravila izorim takoj in solidno, kupujem in zamenjam zlato in srebro (tudi strogo zlato).

Zimski p ačči

ženski, moški in otroški

Smučarske hlače in anoraki

Vse to dobite v strokovni trgovini

V. TARMANN

KLagenfurt - CELOVEC, Völkermarkter Str. 16, tel. 52-76

Knjižarna Družbe sv. Mohorja

v Celovcu, Viktringer Ring 26

priporočila:

Jože Grdina, PO SEVERU IN JUGU, zanimiv in bogat potopis. Popisuje svoje doživljaje, kraje in zgodovino Rusije, Poljske, Češke, Španije in Portugalske. Strani 448. Cena 115.— šil. Knjiga je krasno vezana. Rajni proš Benetek jo je pred smrtjo z velikim zanimanjem bral.

Ruda Jurčec, SKOZI LUČI IN SENCE, I. del. V tej knjigi je pisatelj popisal svoje življenje od prve svetovne vojne naprej in dogajanje med slovenskimi izobraženci. Strani 358. Cena broširani knjigi 85.—. Dobi se tudi vezana. Izdala jo je založba Baraga v Argentini.

Lev Detela, BLODNJAK. To je knjiga sedmih novel, pisanih na nenavaden način. Nekatere so naravnost grozotne po svojem občutku. Vendar vse preveva toplo človekoljubno občutje. Pravilno, da pomeni ta prva samostojna knjiga Leva Detela eno najboljših pripovednih del, ki so letos med Slovenci izšla. Strani 94. Cena 30.— šil. Knjiga je broširana. Izdala jo je „Sodobna knjiga“ v Trstu.

DRUŽINSKA PRATIKA za leto 1965 je izšla v svoji običajni obliki. Cena izvodu: 7.— šilingov.

RED BOŽJE SLUŽBE je izšel v novi nakladi in novi obliki. Nanj opozarjamo župnijske urade!

Maksimilijan Jezernik, SV. OCE JANEZ XXIII., lepa knjiga, lepo darilo — je še na razpolago. Tiskana na boljšem ilustracijskem papirju s številnimi slikami. Cena: 36.— šilingov.

LITANIJE V ČAST SV. MALE TEREZIKE na majhnem lističu (1.— šil.).

Ferry Bükvič, BREZDOMCI. Lepo vezan roman na 560 straneh. Zgodba je polna doživljajev med vojno. Cena 50.— šil.

Prodajalna Družbe sv. Mohorja

vam nudi križe, svetinje, podobice in druge nabožne predmete. Oglejte si njeno zalogo.

Na željo vam pošlje cenik knjig. Oskrbí vam fotokopije dokumentov.

Nainovejše kmetijske stroje, štedilnike, pralne stroje, gospodinjske potreščine

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG

KLagenfurt, Paulitschgasse (Prosenhof)

Že zdaj na Božič mislite — zato Pohištvo Kova obiščite!

KOVA-POHIŠTVO napravi stanovanje prikupnejše! KOVA-POHIŠTVO vam nudi več!

Brezobvezen obisk v naši najmodernejši trgovini pohištva vas bo prepričal o tem!

- VELIKA IZBIRA
- LASTNA NABAVA KREDITA
- IZVEZBANO STROKOVNO OSEBJE

— vse to jamči za zadovoljnost kupcev

Na željo izgotovimo vsak komad pohištva po želji v lastnem obratu!

VILLACH-BELJAK

Gerbergasse (nasproti Apollo-kina)

Oglašuj v našem listu!

Velika izbira

perila in blaga

pri

L. Maier

Klagenfurt, Alter Platz 35